

VERSLAG

OVER

HET BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1872-1873

aangeboden door het Collegie van Burgemeester en Schepenen
in uitvoering van art. 70 der gemeentewet.

VERSLAG

OVER HET

BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1872-1873

LIER

JOSEPH VAN IN EN C^e

DRUKKERS DER NORMAAL- EN SOLDATENSCHOLEN

Mijnheeren,

In uitvoering van artikel 70 der gemeentewet, hebben wij de eer UEd. het verslag aan te bieden over het bestuur en den toestand van de zaken der stad Lier, gedurende het jaar 1872-1873.

TITEL I

BEVOLKING.

1^e AFDEELING.

Staat der bevolking.

De bevolking beliep op 31 December 1872 als volgt :

	Man. gesl.	Vr. gesl.	Totaal.
Op 31 December 1871 beliep dezelve	7464	7924	15388
	7375	7932	15307
Vershil in meer voor 1872	89	»	81
» in minder »	»	8	»

STAAT der overlijdens volgens den ouderdom

Geboren in	1872	.	.	.	.	65
—	1871	.	.	.	.	77
—	1870	.	.	.	.	47
—	1869	.	.	.	.	22
—	1868	.	.	.	.	15
—	1867	.	.	.	.	8
—	1866	.	.	.	.	8
—	1865	.	.	.	.	5
—	1864	.	.	.	.	1
—	1863	.	.	.	.	3
—	1862	.	.	.	.	1
—	1861	.	.	.	.	2
—	1860	.	.	.	.	1
—	1859	.	.	.	.	1
—	1858	.	.	.	.	1
—	1857	.	.	.	.	2
—	1856	.	.	.	.	1
—	1855	.	.	.	.	1
—	1854	.	.	.	.	6
—	1853	.	.	.	.	0
—	1852	.	.	.	.	4
—	1851	.	.	.	.	4
—	1850	.	.	.	.	2
—	1849	.	.	.	.	4
—	1848	.	.	.	.	3
—	1847	.	.	.	.	8
—	1846	.	.	.	.	1
—	1845	.	.	.	.	2
—	1844	.	.	.	.	4
—	1843	.	.	.	.	4
—	1842	.	.	.	.	4

OVER TE DRAGEN . 307

		OVERGEDRAGEN.				307
Geboren in	1841	.	.	.	.	2
—	1840	.	.	.	.	2
—	1839	.	.	.	.	3
—	1838	.	.	.	.	2
—	1837	.	.	.	.	0
—	1836	.	.	.	.	1
—	1835	.	.	.	.	3
—	1834	.	.	.	.	3
—	1833	.	.	.	.	6
—	1832	.	.	.	.	2
—	1831	.	.	.	.	2
—	1830	.	.	.	.	4
—	1829	.	.	.	.	4
—	1828	.	.	.	.	3
—	1827	.	.	.	.	6
—	1826	.	.	.	.	3
—	1825	.	.	.	.	3
—	1824	.	.	.	.	2
—	1823	.	.	.	.	3
—	1822	.	.	.	.	2
—	1821	.	.	.	.	2
—	1820	.	.	.	.	2
—	1819	.	.	.	.	5
—	1818	.	.	.	.	3
—	1817	.	.	.	.	4
—	1816	.	.	.	.	8
—	1815	.	.	.	.	5
—	1814	.	.	.	.	5
—	1813	.	.	.	.	3
—	1812	.	.	.	.	3

OVER TE DRAGEN. . 403

		OVERGEDRAGEN.				403
Geboren in	1811	.	.	.	.	2
—	1810	.	.	.	.	3
—	1809	.	.	.	.	6
—	1808	.	.	.	.	2
—	1807	.	.	.	.	4
—	1806	.	.	.	.	3
—	1805	.	.	.	.	5
—	1804	.	.	.	.	6
—	1803	.	.	.	.	2
—	1802	.	.	.	.	6
—	1801	.	.	.	.	8
—	1800	.	.	.	.	4
—	1799	.	.	.	.	10
—	1798	.	.	.	.	4
—	1797	.	.	.	.	4
—	1796	.	.	.	.	5
—	1795	.	.	.	.	6
—	1794	.	.	.	.	2
—	1793	.	.	.	.	5
—	1792	.	.	.	.	4
—	1791	.	.	.	.	1
—	1790	.	.	.	.	2
—	1789	.	.	.	.	3
—	1788	.	.	.	.	1
—	1787	.	.	.	.	3
—	1786	.	.	.	.	4
—	1785	.	.	.	.	1
—	1784	.	.	.	.	1
—	1783	.	.	.	.	0
—	1782	.	.	.	.	0

OVER TE DRAGEN . 510

	OVERGEDRAGEN.	510
Geboren in 1781	1	
— 1780	0	
— 1779	0	
— 1778	0	
— 1777	0	
— 1776	0	
— 1775	0	
— 1774	0	
— 1773	0	
— 1772	0	
TOTAAL.	511	

Ziekten waaraan de personen, in 1872 overleden, bezweken zijn :

Besmettelijke, vuidampige en verpestende ziekten	{	Kwade keel.	2
		Kiekhoeft	6
		Groep	6
		Typhuskoorts	18
		Mazelen	47
		Pokken.	81
Landziekten	{	Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleuris en acute ziekte der adem- halingwerktuigen	73
		Darmontsteking en afgang.	15
		Polderkoorts	5
		Longtering en chronische ziekten der ademhalingswerktuigen	84
Bijzondere ziekten	{	Dronkenschap	0

OVER TE DRAGEN. 337

	OVERGEDRAGEN.	337
Verscheidene ziekten onder de bovengenoemde		
niet begrepen		166
Geweldige sterfgevallen		8
	TOTAAL.	511

Van dit getal zijn 474 personen overleden na geneeskundige hulp en 37 zonder geneeskundige hulp te hebben ontvangen; 402 zijn ten hunnen woonhuize overleden en 105 in de godshuizen, gasthuizen en andere openbare gestichten; 3 personen zijn verdronken, 2 hebben zich zelfmoord en 1 is door den bliksem gedood.

80 Huwelijken zijn op behoeftigheidsattesten aangegaan.

§ 2.

Veranderingen van woning.

- a. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van HET KONINKRIJK		UIT DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
225	246	6	3	231	249	480

b. Personen die de gemeente verlaten hebben
om zich te vestigen :

In andere gemeenten van HET KONINKRIJK		IN DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
213	268	2	5	215	273	488

§ 3.

**Aanmerkingen op het houden der registers van den
burgerlijden stand.**

Zie de vorige verslagen.

§ 4.

Bestatiging der geboorten en overlijden.

Zonder veranderingen.

TITEL II

GEMEENTEBESTUUR.

1^e AFDEELING.

Gemeenteraad.

Er is geene verandering gekomen in het personeel
van het gemeentebestuur.

De raad heeft, sedert ons laatste verslag, 23 zittingen gehouden.

De samenstelling en bevoegdheden der verschillende sectiën van den raad hebben eenige wijzigingen ontvangen.

De werkzaamheden der eerste sectie behelzen het gemeenterekenwezen en den rekendienst der openbare gestichten, de politie, de betwistende zaken en de wetgeving.

Zij wordt voorgezeten door M. de Burgemeester.

De tweede sectie heeft in hare bevoegdheid de gemeentewerken, de wegenis, de gemeentefeesten, de koophandel en scheepvaart, het casernement, militaire transporten en inkwartieringen en de openbare gezondheid.

Voorzitter M. De Strycker.

De derde sectie heeft het beheer over het openbaar onderwijs, de schoone kunsten en de archieven.

M. de Schepen Mast is er voorzitter van.

2^e AFDEELING.

Collegie van Burgemeester en Schepenen.

Zonder veranderingen.

3^e AFDEELING.

Personeel en samenstelling der bureelen.

Er is geene verandering gekomen in het personeel der bureelen. Kortelings zal de raad een voorstel te onderzoeken hebben betrekkelijk eene verhooging van de jaarwedden der beambten.

4^e AFDEELING.

Octrooi.

Voor memorie.

5^e AFDEELING.

Kiezerslijsten. — Lijst der jury. — Kiezingen.

Tijdens de bepaaldelijke vaststelling der kiezerslijsten voor het jaar 1873, heeft de herziening dier, de volgende uitslagen opgeleverd :

397 Kiezers voor de wetgevende kamers, 796 voor den provincialen raad en 1207 voor de gemeente.

Die lijsten hadden aanleiding gegeven tot reclamatiën ten gevolge van welke 3 kiezers voor de wetgevende kamers, 5 voor den provincialen raad en 12 voor de gemeente zijn ingeschreven.

Die nieuwe kiezers zijn in bovenstaande cijfers begrepen.

Drie vragen ter inschrijving op de provinciale lijsten en dertien op de gemeentelijsten werden, na aan het vereischte visa te onderworpen zijn geweest, de bestendige deputatie toegezonden. Alle zijn door dit corps aanveerd.

Het wezentlijke getal kiezers voor de drij afdeelingen beloopt dus voor 1873 tot 397 voor de kamers, 799 voor den provincialen raad en 1220 voor den gemeenteraad.

Hieronder doen wij de tabel volgen van de beroepen uitgeoefend door de kiezers voor de wetgevende kamers :

Landbouwers en pachters.	26
Nijveraars, bestuurders van fabrieken of werkhuizen . . .	15
Beenhouwers	10
Brood- en pastijbakkers	19
Brouwers	7
Maalders	5
Aannemers, metsers, schilders en timmerlieden . . .	14
Goud- en zilversmeden, juweliers en horlogiemakers . .	3
Boekdruckers en boekhandelaars	3
Andere nijveraars	16
Herbergiers en hotelhouders	4
Winkeliers (verkoop in 't klein)	49
Herbergiers en drankslijters	26
Kooplieden, reeders en zaakwaarnemers.	32
Bankiers, wisselaars en makelaars	2
Beambten en bedienden van den staat	12
Ambtenaars en bedienden der provincie en der gemeente	7
Rechters en raadsleden	0
Advokaten en pleitbezorgers	4
Notarissen.	3
Geestelijken	12
Schoolbestierders, professors en onderwijzers . . .	4
Doktors in de medecijnen en heekunde.	4
Andere personen tot den gezondheidsdienst behoorende.	6
Letterkundigen en dagbladschrijvers	0
Kunstenaars, schilders, beeldhouwers en bouwmeesters .	2
Officieren van het leger	3
Grondeigenaars, renteniers, burgerlijke en militaire ge-	
pensionneerden	58
Andere beroepen	51
TOTAAL.	397

Gedurende het afgeloopen jaar heeft er geene kiezing plaats gehad.

55 Personen bevinden zich op den lijst der jurij en 2 op dien der kiesbaren voor het senaat.

6^e AFDEELING.

Beweging der bestuurlijke zaken.

Ziehier de beweging der bestuurlijke zaken :

BUREELEN	ONTVANGEN BRIEVEN	VERZONDEN BRIEVEN
1 ^r Bureel	1238	1635
2 ^e Bureel	190	309

7e AFDEELING.

Stedelijke archieven.

Men houdt zich ernstig met de rangschikking van het stedelijk archief bezig. Er is besloten van nieuwe schappen bij te maken en de archivist doorleest de oude bundels en handschriften die tot hiértoe nog niet waren onderzocht en waarvan uitzoeking noodig is om eene regelmatige rangschikking onzer handvesten te bewerken. Wij twijfelen niet dat dit werk nog schriften van weerde doe ontdekken.

8e AFDEELING.

Gemeentegoederen.

§ 1.

Roerende goederen.

De bemeubeling van de zittingszaal des raads moet vernieuwd worden; de meubelen der andere gebouwen dienende voor openbare diensten worden behoorlijk onderhouden.

§ 2.

Onroerende goederen.

Zonder bijzondere aanmerkingen.

§ 3.

Aankopen, verkoopen en verwisselingen.

Mits eene som van 45000 franken heeft de stad de gronden en gebouwen van het oud gasthuis aangekocht. De lokalen zullen gebruikt worden voor verscheidene onderwijsgestichten.

9^e AFDEELING.

Betwiste zaken.

In het verslag van het vorig jaar is er melding gemaakt dat er tegen de stad een proces in schadevergoeding en intresten was ingespannen voor voorgewende schaden aan eene schuit overkomen.

Bij vonnis van 30 April laatst heeft de rechtbank van Mechelen de voorloopige hulpmiddelen der stad van de hand gewezen en deze, even als de eisscher aangenomen tot het bewijs van zekere feiten in het vonnis aangehaald. Een onderzoek is over deze zaak ingesteld.

Bovendien heeft de stad toelating verkregen in proces te gaan tegen de dame schatbewaarster der bewaarschool in deze stad, ten einde de inlevering te bekomen van de rekening der ontvangsten en uitgaven voor de noodwendigheden van dit gemeentegesticht gedaan alsook de wedergaaf der gelden die zij in bezit heeft.

10^e AFDEELING.

Gemeenteakten en reglementen.

Er is geen ander gemeentereglement gemaakt dan dat van inwendige orde voor de lagere gemeentescholen.

TITEL III

GELDWEZEN DER GEMEENTE.

ONTLEDING DER STADSREKENING VAN 1872.

1^e AFDEELING.

Gewone en buitengewone uitgaven.

A. GEWONE.

1 ^o Gemeentebestuur	fr. 22988,31
2 ^o Openbare veiligheid	» 25581,83
3 ^o Gemeentewerken	» 16515,77
4 ^o Kazerneringen, militaire inkwartiering en transporten	» 2989,92
5 ^o Openbare weldadigheid	» 12039,56
6 ^o Eeredienst	» 300,00
7 ^o Openbaar onderwijs	» 26846,01
8 ^o Schoone kunsten	» 5701,08
9 ^o Gem.-schuld. — Intresten en kwijtingen	» 27111,77
10 ^o Regularisatiën	» 2019,70
11 ^o Herhalingen	» 00,00

MEDE TE DRAGEN. fr. 142093,95

B. BUITENGEWONE.

	MEDEGEDRAGEN.	fr.
12° Buitengewone uitgaven	»	142093,95
13° Verschillende uitgaven.	»	1246,85
14° Nieuwe werken	»	2785,19
16° Koophandel en nijverheid	»	32098,67
		00,00

C. UITGAVEN BUITEN BEGROOTING.

19° Bijcrediet door den gemeenteraad gestemd in zitting van 23 April 1873, goedgekeurd door de bestendige deputatie van den provincialen raad van Antwerpen op 13 Juni daarop volgende	»	16530,26
--	---	----------

TOTAAL DER UITGAVEN. fr. 194754,92

2^e AFDEELING.

Gewone en buitengewone ontvangsten.

A. GEWONE.

§ 1. Opbrengst der eigendommen.	Vaste goederen	fr.	4014,30
	Houtkap en plantagiën	»	576,00
	Grondeijnsen en renten op particulieren	»	86,07
	Onderhoud der buurtwegen (1).	»	1843,75
	Tolrechten	»	597,26
§ 2. Toegestane ontvangsten voor verschillende diensten.	Weeg- en meetrechten	»	483,76
	Plaats- en kaairechten	»	4584,84
	Opbrengst der privaten	»	950,25
	Havenrechten	»	563,46
	Opbrengst van straatmest	»	1143,50
§ 3. Belastingen.	Opeentiemen op 's rijks belastingen.	Gewone 7 Buitengew. 0	» 20147,51
	Idem voor afleg van leeningen en afgeschafte rechten.	Grondbel. 11 Personeel 10	
	Idem voor uitvoering van gemeente-werken	Patenten 2	
		Grondbel. 6	
		Personeel 6	
		Patenten 6	

Mede te dragen. 54511,26

(1) Zie afzonderlijke rekening onder litt. D.

Medegedrage fr. 34341,62

Belasting op de honden (memorie).		
§ 4. Octroi. — Aandeel in	het gemeente-fonds. (Wet van 18 Juni 1860).	» 82382,54
§ 5. Slachthuis.	Er bestaat geen slachthuis.	
§ 6. Verhuring van plaat- sen op de markten. {	Het aandeel dier verhuring is begrepen onder § 2.	
§ 7. Personele belastingen. —	Geene.	
§ 8. Opbrengst der boeten. —	Geene.	
§ 9. Verschillende belastingen. —	Geene.	
§ 10. Verschillende ont- vangsten. }	Opbrengst der akten van den burgerlijken stand	» 139,99
	Kazerneering der gendarmen	» 160,34
	Wederigave van betaalde reiskosten aan be- hoefteige reizigers	» 00,00
	Idem van vervoerkosten van burgerlijke en militaire gevangenen	» 34,40
	Verkoop van voorwerpen buiten dienst gesteld	» 110,46
	Intresten van schuldvorderingen ten laste van den staat en van het gemeente-krediet . . .	» 1333,00
	Batig slot der rekening van het gaz-gesticht.	» 13000,00
	Toelage van den staat voor het lager onderwijs.	» 6023,00
	Opbrengst der verhuringen van grassingen .	» 603,00
	Opbrengst van de verhuring van jachtgronden op de eigendommen onder Nylen	» 140,00
	Idem van het aandeel der betalende leerlingen van de school extra-muros.	» 266,33
	Toelage van den staat voor de school van volwassenen.	» 1588,00
	Fondatie Heyns	» 360,40

B. BUITENGEWONE.

1 ^o	Overschot der vorige rekening.	» 19444,79
2 ^o	Toelage van den staat voor de herstellingswerken aan den toren der hoofdkerk van den H. Gummarus, dienstjaar 1872	» 00,00
5 ^o	Idem der provincie, dienstjaar 1872	» 2000,00
4 ^o	Idem idem voor het onderhoud der school van teeken- en bouwkunde.	» 300,00
3 ^o	Opbrengst van de verkoop van boomen	» 1803,70
6 ^o	Idem van afstand van gronden in de Zijk- en Pullaarstraten . . .	» 451,73
7 ^o	Aandeel van den gebuur voor het bouwen van eenen gemeenschappe- lijken muur	» 80,00
8 ^o	Toelagen van den staat en der provincie voor het bouwen eener gemeenteschool op het voorgeburcht Lisp	» 26334,00

C. Ontvangsten gedaan buiten den begrootings- staat bij herhaling gebracht in dien van 1873.

Totaal der ontvangsten.	» 197472,77
Totaal der uitgaven	» 194734,92
Overschot der ontvangsten	» 2717,83

D. BUURTWEGEN. — ONDERHOUD.

(Art. 14 der wet van 10 April 1841.)

Afzonderlijk fonds. — Rekening van het dienstjaar 1872.

UITGAVEN.

Onderhoudskosten fr. 5603,43

ONTVANGSTEN.

Opbrengst der opeentimen » 1843,73
Mali slot, » 1739,70

2^e AFDEELING.

Leeningen en schulden.

Zie de volgende afdeeling.

3^e AFDEELING.

Rekendienst.

§ 1.

Begrooting.

De stads-begrooting van 1873 is door de bestendige deputatie van den provincialen raad in zitting van 10 Januari 1873 goedgekeurd.

De ontvangsten zijn vastgesteld op . fr. 184787,91

De uitgaven op » 184787,91

En het batig slot op . » 00,00

§ 2.

Rekening.

De rekening van den gemeenteontvanger voor het dienstjaar 1872 is door den stedelijken raad goedgekeurd op 16 Augusti laatst. Zij levert de volgende gesteltenis op :

Overschot der rekening van 1871	. fr.	19444,79
Gewone en buitengewone ontvangsten		
gedaan in 1872.	»	178027,98
	Totaal.	» 197472,77
Uitgaven van allen aard	»	194784,92
Overschot der ontvangsten.	»	2717,85

Toen het collegie het bestuur der gemeentezaken in handen nam, had hetzelfde over te gaan tot het onderzoek van den toestand der stadsfinantiën. Uit dit onderzoek is gebleken dat verscheidene maatregelen moesten genomen worden om den rekendienst te regelen, en het evenwicht tusschen de ontvangsten en uitgaven te herstellen. Toelagen door den staat verleend en in de spaarkas gestort in afwachting van het voltrekken der werken waarvoor zij waren toegestaan, waren in ontvangst gebracht, en in het vervaardigen der volgende begrootingsstaten, was er van de bestemming dezer sommen welke begrepen waren in de bonis der vroegere dienstjaren, hoegenaamd geene rekening gehouden.

Het werd dringend tijd de bonis van die weerdens te ontlasten. In zitting van 23 April 1873, nam de raad ten dien einde eene beraadslaging door dewelke hij een crediet opende om als tijdelijke plaatsing in de spaarkas, het beloop dier subsidiën in uitgaaf op de stadsrekening te brengen. Zijne beraadslaging werd op 13 Juni laatstleden door de deputatie goedgekeurd.

Terzelfder tijd stemde de raad de noodige credieten om de betaling van verschillende uitgaven vallende op het dienstjaar 1871 en zonder crediet gedaan, te regelen. Dit besluit verkreeg dezelfde bekrachtiging.

De noodige sommen voor die regularisatiën moeten op de buitengewone hulpmiddelen gevonden worden.

De rekening van het dienstjaar 1870 is de laatste waarin de gewone uitgaven door de gewone ontvangsten gedekt worden. In 1871 is het evenwicht gebroken, even als in de rekening van 1872.

Het is onmogelijk geweest dien staat van zaken voor het dienstjaar 1873 te verheelen. Slechts eene maand na de aankomst van het nieuw bestuur is de begrootingsstaat van dit jaar aan den raad voorgesteld. Het is in zijne macht niet geweest nieuwe hulpmiddelen in zoo weinig tijds te scheppen. Het evenwicht tusschen ontvangsten en uitgaven is voor dit jaar niet kunnen gevonden worden dan met de buitengewone ontvangsten tot betaling der gewone ontvangsten te gebruiken, en zich van alle nieuw werk of buitengewone uitgaaf, buiten die waarvoor er vroegere verbintenissen bestonden, te onthouden.

Om het evenwicht van den begrootingsstaat te herstellen, zal het collegie, te beginnen van 1874, de verhooging der jaarlijksche hulpmiddelen aan den raad voorstellen. Het zal insgelijks een ontwerp van leening voorleggen, wier bestemming zal bestaan in de uitgaven te bestrijden noodig voor den aankoop van het oud gasthuis, deszelfs inrichting voor den dienst der academie van teeken- en bouwkunde en der middelbare school, het bouwen van scholen voor het kosteloos lager onderwijs zoo voor jongens als voor meisjes, het leggen van eenen gemeentesteenweg naar de ge-

meente Ste Catharina Waver, de regularisatie van de uitgaven der vorige dienstjaren, en het uitvoeren van kasseiings- en gezondheidswerken.

4^e AFDEELING.

—
Pensioenkas.

Zie de vorige verslagen.

TITEL IV

=====

INSTELLINGEN VAN WELDADIGHEID.

1^e AFDEELING.

—
Bureel van weldadigheid.

§ 1.

Bestuur.

De benoeming van M. Cools-Gregoir, nijveraar en gemeenteraadslid heeft voorzien in de vervanging van M. Aerts, aftredend en ontslaggevend lid.

Zijne installatie heeft op 9 Januari laatstleden plaats gehad.

§ 2.

Roerende en onroerende goederen.

De aanmerking in het vorig verslag gedaan over de verhooging van den prijs der openbare verhuring van

onroerende goederen, wordt hier staande gehouden. De eigendommen waarvan de huurceel dit jaar verviel zijn op nieuw verhuurd en hebben eene vermeerdering van 930,00 fr. opgebracht. Met de verhuring van jachtrecht is het hetzelfde; deze heeft 515,91 fr. meer opleverd.

§ 3.

Legaten en giften.

Sedert ons laatste verslag, heeft de bestiering legaten noch giften ontvangen.

Zij is gemachtigd geworden om ten titel van gift eene som van 150,00 te aanveerden, voor afstand van gronden op het gemeentekerkhof aan de familiën Stalpaert, Berington en De Swert-Nezy.

§ 4.

Aankoopingen, verkooping, verwisselingen.

Het bestuur heeft de toelating verkregen eenen eigendom te verkoopen, *de H. Geestmolen* genaamd, en groot 47 aren 64 centiaren.

Deze verkooping heeft plaats gehad op 7 Augusti laatstleden en heeft de som van 18590,00 fr. opgebracht.

§ 5.

Afleggingen en wederaanleggingen van kapitalen.

Er is geene aflegging bewerkt; eene som van fr. 6176,41, voortkomende van den verkoop van hoogstammige boomen, is in Belgische fondsen aangelegd.

§ 6.

Rekendienst.

Het budget van het dienstjaar 1872 is goedgekeurd door den gemeenteraad, in zitting van 26 October 1872; het bedroeg in ontvangsten en uitgaven fr. 98192,95.

De rekening van den ontvanger is op dit oogenblik aan de goedkeuring van den gemeenteraad onderworpen :

Gevonden in ontvangsten . . .	fr. 102303,07
In uitgaven . . .	» 87440,97
Overschot. »	14862,10

§ 7.

Statistiek der behoeftegedurende 1872.

Behoeftigen gedurende gansch het jaar ondersteund	3516
Gedurende 6 maanden en langer	301
Gedurende 3 maanden en langer	207
Toevalliglijk	513
Totaal.	4537

Persönen ondersteund op eene bestendige wijze door de openbare liefdadigheid :

1° Ouderlingen en zieken	27
2° Zinneloozen	38
3° Verlaten kinderen en weezen	62
4° Vondelingen	0
Totaal.	127

De kosten van onderhoud voor die verschillende personen hebben belooopen :

A.	Voor de ouderlingen	fr.	2662,26
B.	— zinneloozen	»	9000,00
C.	— verlaten kind. en weezen »		4391,90
D.	— vondelingen	»	» »
Te zamen.			» 16054,16

§ 8.

Uitdeelingen van onderstand gedurende het jaar 1872.

1 ^o	In geld.	fr.	33191,30
2 ^o	In brood	»	2660,16
3 ^o	In kleederen.	»	4423,60
4 ^o	In geneesmiddelen	»	1584,38
5 ^o	In loon van geneesheeren .	»	1530,00
6 ^o	Begrafeniskosten	»	224,93
Totaal.			» 43614,37

In 1872 heeft de onderstand, verleend aan behoeftigen vreemd aan de stad, belooopen tot fr. 2998,03. Op 1 Juli laatstleden bleef uit dien hoofde aan het bestuur verschuldigd, zoowel over het loopende als over de vorige dienstjaren, eene som van fr. 2306,01.

De som door het bestuur aan andere gemeenten betaald voor hulp aan behoeftigen ten zijnen laste, beliep tot fr. 3084,64.

§§ 9 en 10.

Betwiste zaken. — Prijs van zindelijkheid.

Zie de vorige verslagen.

2° AFDEELING.

Gast- en godshuizen.

§ 1.

Bestuur.

M. Edm. Duysters, lid van het bestuur, wiens diensttermijn eindigde op 31 December laatstleden, zijn ontslag gegeven hebbende, is vervangen geworden door M. Nottelteirs, notaris en lid van de kamer der volksvertegenwoordigers. De installatie van den nieuwen titularis heeft plaats gehad op 15 Januari daaropvolgend.

Gedurende den loop van dit jaar heeft de bestiering twee gevoelige verliezen ondergaan door het afsterven van twee harer leden, MM. Karel Jozef Maria Avontroodt, overleden op 28 Mei laatst en Jan Baptist S'Jonghers op 8 Juni daarna.

M. S'Jonghers maakte van het bestuur deel sedert 1838. Gedurende zijne lange bestuurlijke loopbaan heeft hij erkende diensten bewezen.

M. Avontroodt was lid sedert 1848; evenals M. S'Jonghers was hij een ieverig bestuurlid en behartigde de hem toevertrouwde belangen.

Deze heeren zijn vervangen geworden door MM. Lodewyk Van Weddingen, gepensionneerd militaire onder-intendent en Frans Elias Loots, rentenier.

§ 2.

Roerende en onroerende goederen.

De laatste openbare verhuring zoo der onroerende goederen als van het jachtrecht heeft nogmaals den prijs der vorige pachten doen klimmen.

§ 3.

Legaten en giften.

Het weezenhuis voor jongens, sedert weinige jaren in onze stad tot stand gebracht, heeft tot hiertoe maar eene voorloopige en beperkte inrichting kunnen ontvangen.

Dank aan eene milde gift zal dit gesticht zich kunnen uitbreiden en op bepaaldelijken voet kunnen ingericht worden.

M. Peeters-Schram, wijlen, in leven burgemeester dezer stad, had aan het bestuur der gast- en godshuizen een kapitaal van 20000 franken gelegateerd, bestemd voor de oprichting van een weezenhuis voor jongens. Deze som moest uitbetaald worden zes maanden na het overlijden van mevrouw zijne echtgenote.

Mevrouw Peeters-Schram, de weldadige bedoelingen van haren echtgenoot willende ten uitvoer brengen, heeft van het genotsrecht afstand gedaan; zij heeft aan het bestuur der hospiciën, in kwijting van het legaat de som van 20000 francs doen geworden en bij die edelmoedige daad heeft zij eene eigenhandige gift van 5000 francs ten voordeele van het weezenhuis gevoegd.

Dit edelmoedig en menschlievend werk zal het bestaan verzekeren van een gesticht dat bestemd is eenen grooten nood te lenigen door eene goede opvoeding en eene verzekerde toekomst aan onze arme weezen te verschaffen.

§ 4.

Aankoopingen, verkooping en wisselingen.

Bij koninklijk besluit van 13 Juli 1873, heeft het bestuur van gast- en godshuizen machtiging verkregen om voor het koninklijk museum van oudheidsvoor-

werpen, aan het staatsbestuur geschilderde glasramen en andere kunstvoorwerpen af te staan. Die afstand heeft plaats gehad mits den prijs van 10000 fr.

Wij zouden gelukkig geweest zijn die voorwerpen in onze stad te mogen bewaren; maar hunne verkooping wordt verrechtvaardigd door de noodzakelijkheid waarin zich het bestuur bevond om, ten einde de aanzienlijke kosten der oprichting van het nieuw gasthuis te dekken, zich gelden aan te schaffen.

Een ander koninklijk besluit van 16 Augusti 1873, heeft de verkooping goedgekeurd der gebouwen van het oud gasthuis aan de stad, zooals gezegd is in § 3, 8^e afdeeling, titel II hiervoren.

Er hebben geene verkoopen of verwisselingen plaats gehad.

§ 5.

Aflegging en wederaanlegging van kapitalen.

Gedurende het jaar 1872 heeft het bestuur eene som van fr. 725,62 ontvangen, voortkomende van eene rentaflegging.

§ 6.

Rekendienst.

Het budget van het dienstjaar 1873, goedgekeurd in zitting des raads van 26 October 1872, belooft in ontvangsten en uitgaven fr. 139213,42.

De rekening van den ontvanger, dienstjaar 1872, biedt den volgende uitslag :

Ontvangsten . . .	fr. 153275,24
Uitgaven . . .	» 111584,48
Overschot. »	<u>41690,76</u>

§ 7.

Betwiste zaken.

Het bestuur is in geen proces gewikkeld.

§ 8.

Statistiek der godshuizen voor ouderlingen, weezen, enz.

De bevolking der verschillende godshuizen bedroeg op 1 Juli laatst als volgt :

		MANNEN	VROUWEN
Godshuizen	{ S ^t Jacob	28	»
	{ S ^t Antonius.	»	18
	{ SS. Anna en Joachim	8	15
	{ SS. Barbara en Beatrix . . .	»	27
	{ Weezenhuis voor meisjes . .	»	54
	{ Weezenhuis voor jongens . .	8	»
	Infirmerij van het Beggijnhof .	»	1
	TOTAAL.	44	115
	TE ZAMEN.	159	

§ 9.

Statistiek der godshuizen.

In 1872 werden er 415 zieken in het burgerlijk gasthuis verpleegd.

105 Personen zijn gedurende hetzelfde dienstjaar in het gasthuis en in de verschillende gestichten van het bestuur overleden.

§ 10.

Statistiek van het godshuis van kraamvrouwen

Geene.

§ 11.

Zinneloozen.

Zie het verslag van het vorig jaar.

§ 12.

Blinden en doofstommen.

Drie doofstommen en een blind kind genieten het onderwijs in de daartoe bestemde gestichten; de stad even als het staatsbestuur en de provincie komen elk voor een derde in de kosten dier uitgaaf.

§ 13.

Gevonden en verlaten kinderen.

Voor het oogenblik zijn er geene.

§ 14.

Bijzondere godshuizen.

Geene.

§ 15.

Nieuw gasthuis.

Het nieuw gasthuis is voltrokken. De kosten van bouwning en meubeleering hebben de aanvankelijke begrooting merkkelijk overschreden. Ten einde het bestuur de kosten te helpen dekken heeft de gemeenteraad eene toelaag gestemd van 20000 francs; in zijnen laatsten zitting heeft de provinciale raad eene gelijke toelaag toegestaan, op vier dienstjaren te verdeelen, en wij voeden de gegronde hoop dat het staatsbestuur van

zijnen kant de hospiciën zal willen ter hulp komen met de bestiering eene toelaag toe te kennen gelijk aan degene door de provincie en de stad verleend.

Het overbrengen der zieken naar het nieuw gasthuis heeft op 10 September laatst plaats gehad.

Eenige werken worden nog in de aanhoorigheden van het nieuw gasthuis uitgevoerd; wij hopen dat zij weldra gansch zullen voltooid zijn.

Er is tusschen de stad en het bestuur der hospiciën eene overeenkomst getroffen voor het plaatsen van gazkandelabers en het leggen van eenen stoep voor de grillie van het gasthuis.

3^e AFDEELING.

Berg van bermhertigheid.

§ 4.

Werkzaamheden.

De volgende tafels geven de beweging op van het magazijn gedurende het jaar 1872, alsmede den vergelijkingsstaat der werkingen gedurende de jaren 1871 en 1872.

REKENING DER PANDEN. — BEWEGING VAN HET MAGAZIJN.

GETALINGEBRACHTE PANDEN EN BEDRAG		PANDEN UITGEGAAN gedurende het jaar						
DER GELEENDE KAPITALIEN		TOTAAL	by lossing	by verkoop	TOTAAL			
In magazijn op den 1 Januari 1872					In magazijn op 31 Dec. 1872			
Panden	Op nieuwe koop- waren . . .	47	191	208	195	3	198	10
	Andere . . .	4673	22670	27343	22800	278	23078	4265
	Totaal.	4690	22861	27551	22995	281	23276	4275
Geleende kapitalien	Op nieuwe koop- waren . . .	1378	5040	6418	5348	190	5738	680
	Andere . . .	26084	106983	133067	107292	1120	108412	24655
	Totaal.	27462	112023	139485	112840	1310	114150	25335

BEWERKINGEN.

AANTAL PANDEN ingezet gedurende HET JAAR	Meerder ingezet in 1872	Minder ingezet in 1872	BEDRAG der geleende KAPITALEN OP DE PANDEN gedurende het jaar		Meerder geleend in 1872	Minder geleend in 1872	Aantal panden gelost in 1872	Bedrag der lossingen	Aantal panden verkocht in 1872	BEDRAG der VERKOOPINGEN in		Meerder verkocht in 1872	Middelbare waarde van iederen verkochten pand in 1872
			1871	1872						1871	1872		
23267	22861	»	406	106893	112023	5130	»	23995	112840	1563	1872	309	fr. 6,66

§ 2.

Rekendienst.

Ziehier den staat van den rekendienst op 31 December 1872 :	
Ontvangsten van allen aard . . .	fr. 121468,52
Uitgaven van allen aard . . .	» 117447,10
Gelden in kas op 31 December . . .	» 4021,42

4^e AFDEELING.

Bedelaarsgesticht

De onderhoudskosten der opgeslotenen in de bedelaarsgestichten van Hoogstraeten, Brugge en Reckheim en in de verbeteringsschool van Ruysselede beliepen in 1872 tot de som van fr. 920,60.

5^e AFDEELING.

Werkhuizen, werkplaatsen van weldadigheid.

Niets nieuw aan te stippen.

6^e AFDEELING.

Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden genootschappen van ouderlingen bijstand.

Wij geven hier den toestand op der succursaal van Lier :

Bestaande boekjes op 31 December 1871	91
Boekjes afgeleverd in 1872	4
	95
Id. . . teruggevorderd in 1872	6
Blijft op 31 December 1872	89
In kas op 31 December 1871	fr. 14466,33
37 Stortingen in 1872	» 2031,00
	» 16497,33
48 Terugvorderingen	» 2633,65
	» 13863,68
Over te dragen	» 13863,68

Medegedragen.	fr. 13863,68
Gecapitaliseerde intresten gebracht op	
31 December 1872	» 388,21
Saldo op 31 December 1872.	» 14251,89

Er zijn 117 terugvorderingen ten beloope van fr. 14856,30 gedaan.

Ziehier den uitslag welke de rekeningen der erkende maatschappijen van onderlingen bijstand aanbieden voor het dienstjaar 1872 :

1° Vereeniging der werklieden schoenmakers, huidenvetters, zadelmakers, enz., erkend bij koninklijk besluit van 31 December 1853.

Ontvangsten	fr. 659,97
Uitgaven.	» 648,26
Overschot.	» 11,71
Boni der rekening van 1871.	» 988,02
In kas op 1 Januari 1873 .	» 999,73

2° Vereeniging der werklieden kleermakers, erkend bij koninklijk besluit van 9 April 1857.

Ontvangsten	fr. 222,44
Uitgaven.	» 76,25
Overschot.	» 146,19
Boni der voorgaande rekening	» 366,41
In kas op 1 Januari 1873 .	» 512,30

3° Onder den naam van : *Koninklijke Maatschappij der Belgische Redders* (provinciaal comiteit van Antwerpen, afdeeling van het kanton Lier,) is eene nieuwe maat-

schappij van onderlingen bijstand te Lier tot stand gekomen tusschen de gedecoreerden voor daden van moed en zelfopoffering.

Hare statuten bepaaldelijk vastgesteld in zitting van 7 Januari 1872, zijn bij koninklijk besluit van 4 November 1872 goedgekeurd.

Wij geven hier de rekening welke deze maatschappij ons, ingevolge artikel 9 der wet van 3 April 1851, heeft toegezonden :

In ontvangsten	fr. 612,20
In uitgaven	» 229,12
Overschot. . . .	» 383,08

De niet erkende maatschappijen van onderlingen bijstand in deze stad bestaande, hebben ons den uitslag hunner rekeningen niet doen kennen.

7^e en 8^e AFDEELING.

Kinderkribbe en bewaarschool.

Zie onze vorige verslagen alsook titel IV, 4^e afdeeling van het tegenwoordig verslag.

9^e AFDEELING.

Bijzondere liefdadige genootschappen en instellingen,
tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz.
de weldadigheid ten doel hebbende.

Eene tentoonstelling van kunst- en andere voorwerpen ingericht door de zorgen der dames van bermhertigheid is op dit oogenblik in eene der zalen van het stadhuis geopend.

De noodige toelating is door de bestendige deputatie van den provincialen raad verleend geworden.

De opbrengst dezer tentoonstelling zal gebruikt worden tot onderstand der huisgezinnen welke door dit damesgenootschap beschermd worden.

10^e AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Zonder veranderingen.

TITEL V

GODSDIENST.

1^e AFDEELING.

Katholieke eeredienst.

§ 1.

Geestelijkheid.

Mr Franck, onderpastor der St Gummaruskerk, heeft op zijne aanvraag, de op pensioenstelling bekomen, daar de staat zijner gezondheid hem niet meer toeliet zijn ambt waar te nemen.

§ 2.

Bezoldigingen en opleg van bezoldigingen.

Ten gevolge van de oprichting der kapel van Lisp in succursale kerk, is de schadeloosstelling welke de kapel van het kerkfabriek St Gummari genoot, afgeschaft.

§ 3.

Kerken en pastorijen.

De herstellingswerken in St Gummaruskerk worden met vlijt en iever vervoorderd. Al de beschadigde deelen in de kapellen der zijdebeuken zijn, sedert het laatste verslag, in hunnen oorspronkelijken staat hersteld. Met kunde volbracht, levert dit werk eene belangrijke verfraaiing voor de kerk op.

Men houdt zich op dit oogenblik bezig met de vernieuwing van zes vensters die zich in den kruisbeuk bevinden en geene geschilderde glasramen bezitten.

Vervolgens zal men overgaan tot de herstelling der andere ramen van dit gedeelte der kerk en bevattende voor het grootste gedeelte merkwaardige schilderijen die dagteekenen van het einde der 15^e en het begin der 16^e eeuw.

Wij vernemen dat het kerkfabriek ook besloten heeft twee vensters met geschilderd glas aan het uiteinde der zijdebeuken van den westkant te plaatsen; de uitvoering is toevertrouwd aan eenen onderscheiden kunstenaar, M. De Bethune van Gent.

Het kerkfabriek hoopt dat de herstelling der twee oude geschilderde glasramen waarmede M. Capronnier sedert eenigen tijd belast is, binnen kort kunnen ge-

plaatst worden. Een dezer ramen, die de kroning der H. Maagd verbeeldt, wordt aanzien als de oudste, en onder kunstopzicht, de merkwaardigste der kerk.

§ 4.

Kerkfabrieken.

KERK VAN DEN H. GUMMARUS.

FABRIEKRAAD EN BUREEL DER KERKMEESTERS.

M. Van Cauwenbergh, burgemeester der stad benoemd en in die hoedanigheid deelmakende van den fabriekraad, heeft in zitting van 6 October 1872 zijn ontslag gegeven als kiezend lid en geheimschrijver des raads.

In de eerste dier functiën is hij vervangen geworden door M. Dieltjens, rentenier, en in de tweede door M. Mast, lid van den raad.

Den eersten zondag der maand April is er regelmatig overgegaan tot de, door de wet voorschreven, benoemingen der uittredende reeks.

Zijn in den fabriekraad gekozen : MM. Lambrechts, Notelteirs, Cools, Schoeters en Dieltjens, aftredende leden.

In het bureel der kerkmeesters : MM. Lambrechts, Notelteirs en Cools.

M. Hellemans is voorzitter en M. Mast, geheimschrijver van den fabriekraad herkozen.

Het bureel der kerkmeesters heeft tot voorzitter benoemd : M. Lambrechts; tot geheimschrijver M. Notelteirs en tot schatbewaarder M. Cools.

St^e MARGARETHA KERK.

FABRIEKRAAD EN BUREEL DER KERKMEESTERS.

Zijn voor de uitgaande reeks in den fabriekraad benoemd : MM. Stevens en De Backer, uitgaande leden en Braeckmans, rentenier, in vervanging van M. Verbeeck, overleden.

In het bureel der kerkmeesters zijn herkozen : MM. Stevens en De Backer, aftredende leden en Braeckmans.

MM. Crabbé en De Backer zijn in hunne wederzijdsche functiën als voorzitter en geheimschrijver des fabriekraads herkozen.

M. Braeckmans is voorzitter, M. De Backer, geheimschrijver en M. Stevens, schatbewaarder van het bureel der kerkmeesters gekozen.

KERK VAN St JOZEF.

Bij koninklijk besluit van 18 December 1872, is de kapel van het voorgeburcht Lisp tot succursale kerk verheven.

De leden van den nieuwen raad ingevolge de wet door Monseign. den Aartsbisschop en M. den Gouverneur der provincie benoemd zijnde, is men op 5 Januari laatst overgegaan tot de benoeming der leden die de verschillende functiën in den fabriekraad en het bureel der kerkmeesters moeten bekleeden.

Zijn leden van den fabriekraad benoemd : MM. Van der Auwera, landbouwer; Busschots, zonder beroep; De Pooter Jan Baptist, rentenier; Fastré, koperslager en Mortelmans, landbouwer.

M. De Pooter is voorzitter en M. Van der Auwera, geheimschrijver benoemd.

Het bureel der kerkmeesters is als volgt samengesteld : voorzitter, M. De Pooter; geheimschrijver, M. Van der Auwera; schatbewaarder M. Fastré.

Nieuwe kiezingen hebben volgens den eisch der wet op den eersten zondag der maand April plaats gehad.

Zij hebben denzelfden uitslag opgeleverd als hierboven aangehaald.

§ 5.

Rekendienst.

a. BEGROOTINGEN.

De begrootingen der verschillende parochiën en kappen voor het dienstjaar 1873, hebben van den gemeenteraad, een gunstig advies bekomen en aan de hoogere overheid voor goedkeuring toegezonden. Zij leveren de volgende uitslagen :

I. St Gummarus-kerk.

ONTVANGSTEN.

Gewone ontvangsten.	.	.	fr.	29020,32
Buitengewone ontvangsten	.	»		20015,20
Totaal.	»			49035,52

UITGAVEN.

a.	Uitgaven door den aartsbis-			
	schop vastgesteld, betrek-			
	kelijk het viere der godde-			
	lijke diensten			
	.	.	»	3175,00
b.	Idem onderworpen aan de			
	goedkeuring van den aarts-			
	bisschop en der deputatie :			
1°	Gewone	.	»	23700,52
2°	Buitengewone	.	»	22160,00
	Totaal.	»		49035,52

Som gelijkstaande met de ontvangsten.

II. Succursale kerk van de H. Margaretha.

ONTVANGSTEN.

Gewone ontvangsten . . .	fr.	4033,96	
Buitengewone ontvangsten . . .	»	13,93	
Totaal.	»		4047,89

UITGAVEN.

Uitgaven door den aartsbisschop vastgesteld betrekkelijk het vieren der goddelijke diensten . . .	»	770,00	
Idem onderworpen aan de goed- keuring van den aartsbis- schop en van de deputatie :			
1° Gewone	»	3227,89	
2° Buitengewone	»	00,00	
Totaal.	»		3997,89

III. Succursale kerk te Lisp.

ONTVANGSTEN.

Gewone ontvangsten . . .	fr.	1205,00	
Buitengewone ontvangsten . . .	»	33289,28	
Totaal.	»		34494,28

UITGAVEN.

Uitgaven vastgesteld door den aartsbisschop betrekkelijk het vieren der goddelijke diensten . . .	»	331,00	
Idem onderworpen aan de goed- keuring van den aartsbis- schop en van de deputatie :			
1° Gewone	»	832,34	
2° Buitengewone	»	33330,94	
Totaal.	»		34494,28

IV. Kapel van den H. Jacobus.

ONTVANGSTEN.

Gewone ontvangsten . . .	fr.	2585,83	
Buitengewone ontvangsten . . .	»	1887,84	
Totaal.	»		4473,67

UITGAVEN.

Uitgaven vastgesteld door den aartsbisschop betrekkelijk het vieren der goddelijke diensten	»	482,00	
Uitgaven onderworpen aan de goedkeuring van den aartsbisschop en van de bestendige deputatie			
Gewone	»	2116,24	
Buitengewone	»	1875,00	
Te zamen.	»		4473,24

b. REKENINGEN.

De rekeningen der fabrieken voor het dienstjaar 1872, zijn door de deputatie op 25 Juli goedgekeurd en die der kapellen op 13 September daarna.

Zij leveren den volgende uitslag op :

A. Kerk van den H. Gummarus.

Ontvangsten.	fr.	46977,19	
Uitgaven	»	38938,94	
Batig slot.	»	8038,25	

B. Succursale kerk van de H. Margaretha op het Beggijnhof.

Ontvangsten.	.	.	fr.	3627,02
Uitgaven	.	.	»	3447,54
Batig slot.			»	179,48

C. Succursale kerk van den H. Jozef te Lisp.

Ontvangsten.	.	.	fr.	598,33
Uitgaven	.	.	»	559,05
Batig slot.			»	39,28

D. Kapel van St Jacob.

Ontvangsten.	.	.	fr.	5097,37
Uitgaven	.	.	»	5084,42
Batig slot.			»	12,95

§ 6.

**Roerende en onroerende goederen aan de fabrieken
toehorende.**

Zonder aanmerkingen.

§ 7.

Legaten en giften.

Bij akt van begiftiging tusschen levenden hebben de echtgenoten Verhoeven-Crets aan het kerkfabriek St Gumhari, een huis staande op het oud kerkhof geschonken, zich gedurende hun leven het vruchtgebruik voorbehoudende en om goddelijke diensten te doen vieren. De bevoegde overheid heeft de aanneming toegestaan.

§ 8.

Aankopen, verkooping en verwisselingen.

Geene.

§ 9.

Aflegging en wederaanlegging van kapitalen.

Er is geene aflegging gedaan.

§ 10.

Betwiste zaken.

Niets te melden.

§ 11.

Kloosters en geestelijke vereenigingen.

Sedert het laatste verslag is er geene verandering gebeurd. Aanzienlijke bouwwerken worden op het oogenblik aan het klooster der Cellebroeders uitgevoerd.

3^e AFDEELING.

—
Kerkhoven.

Uit hoofde der afstanden van grond, is het te voorzien dat binnen korten tijd het kerkhof niet voldoende meer zijn zal voor de begrafenissen, bijzonderlijk wanneer eene besmettelijke ziekte kwam uit te bersten.

Daar de stad den aankoop van een aanpalend stuk grond gedaan heeft, zal de vergrooting van het kerkhof binnen weinigen tijd kunnen gebeuren.

TITEL VI

OPENBAAR ONDERWIJS.

1^e AFDEELING.

Lager onderwijs.

§ 1.

Lagere hoofdschool.

Geene.

§ 2.

Lagere en gemeentescholen.

De kostelooze meisjesschool is gedurende het schooljaar 1872-1873 door 367 leerlingen bezocht geworden.

De leerlingen hebben zich over het algemeen onderscheiden door hun goed gedrag en gestadige vlijt.

Het onderwijzend personeel en het studieprogramma hebben geene wijzigingen ondergaan.

De gezondheidstoestand der kinderen is zeer voldoende geweest.

Eene prijsuitdeeling heeft het schooljaar gesloten, en zooals na gewoonte zijn er aan de verdienstelijkste leerlingen boekjes op de spaarkas uitgedeeld.

Een groot getal leerlingen zetten de wekelijksche stortingen op de spaarbank voort.

De ontoereikendheid der lokalen van de oefenschool voor jongens heeft niet toegelaten leerlingen van min

dan zeven jaar aan te nemen. Met het begin van het schooljaar telde de school 426 leerlingen; later is dit getal vermeerderd met 26 zoodat 452 leerlingen de school bezochten.

De aankoop der gebouwen en gronden van het oud burgerlijk gasthuis zullen ons in staat stellen de school meer uit te breiden en het kosteloos onderwijs te schenken aan al de arme kinderen die zich zullen aanbieden.

De inschrijvingen voor het schooljaar 1872-1873 in de school extra-muros aan den Antwerpschen steenweg beliepen tot 111 jongens en 88 meisjes, totaal 199; van dit getal hebben 100 jongens en 81 meisjes de leergangen regelmatig bijgewoond.

Een van de leerlingen dezer school die zich voor het aanveerdings-exaam voor de staats-normaalschool in deze stad had aangeboden, is als leerling-onderwijzer aangenomen.

De nieuwe gemeenteschool ten voorgeburchte Lisp zal in het begin der aanstaande maand October geopend worden.

De gemeenteraad heeft in de benoeming van het personeel voorzien. In zitting van 13 September laatstleden, heeft hij tot onderwijzer benoemd, M. Delpire, tegenwoordig onderwijzer bij de staats-middelbare school te Lier, en tot onderwijzeres mejuffer Theus, gewezen en gediplomeerde leerlinge der normaalschool van Herenthals, tegenwoordig onderwijzeres bij de gemeenteschool te Schooten.

§ 5.

Bijzondere scholen van lager onderwijs.

a. ONDERSTEUNDE.

Geene.

b. NIET ONDERSTEUND.

Er bevinden zich te Lier zeven scholen welke geene toelagen genieten en door betalende leerlingen worden bijgewoond.

Eene dezer voor kinderen van het mannelijk geslacht telt 170 leerlingen.

Drie scholen voor jonge meisjes bevatten 348 »

De drie andere scholen worden door jongens en meisjes bijgewoond en hun getal beloopt tot 226 »

TOTAAL. 744 »

Het cijfer van het verleden jaar beliep 784 »

Dus eene vermindering van 40 »

c. DOOR DE GEMEENTE AANGENOMEN.

De gemeente heeft geene aangenomene school.

Eene geestelijke vereeniging geeft het kosteloos onderwijs aan arme kinderen; het getal dezer mag ten naastenbij op 100 berekend worden.

§ 4.

Bewaarscholen.

Het onderwyzend personeel heeft geene verandering ondergaan. De onderwijzeressen kwijten zich met iever van hunne taak. 350 Leerlingen, waarvan 183 jongens en 137 meisjes hebben de school bijgewoond.

65 Jongens en 72 meisjes zijn aangenomen, 35 jongens hebben de school verlaten om in de lagere school te treden, 43 meisjes zijn in de gemeenteschool aanveerd.

1 Klein meisje is gedurende den loop van het schooljaar overleden.

De besturende commissie der school is voltallig gemaakt door de benoeming van MM. Schoeters, gemeenteraadsheer en Peeters, doctor in de medecijnen, in vervanging van MM. Van Breedam, in 1865 overleden, en S'Jonghers, sedert hetzelfde jaar ontslaggever.

Deze school was, sedert hare stichting, beschermd door een dames-comiteit door de besturende commissie genoemd. Die dames hadden giften bijeengezameld die bestemd waren de kosten der uitdeeling van prijzen aan de kinderen, te bestrijden. Die prijzen bestonden in kleedingstukken. De onkosten werden gedekt door de intresten der aangelegde gelden en door de opbrengst van feesten, concerts of van op bepaalde tijdstippen ingerichte tombolas. De gelden werden door de dames beschermsters beheerd onder voorwaarde jaarlijks eene rekening hunner werkzaamheden in te dienen. Op de eerste algemeene vergadering der besturende commissie, gedeeltelijk vernieuwd door de benoeming van twee nieuwe werkende leden en het veranderen van haren voorzitter, vergadering gezamenlijk gehouden met het comiteit der dames, moesten, volgens het reglement, de rekeningen nedergelegd worden.

De dames weigerden niet alleen rekening te geven der gelden welke zij bestuurden, maar ook nog wilden zij het bedrag der waarden niet doen kennen over welke zij beschikten en die de bewaarschool toehooren.

Alle pogingen door de besturende commissie in het werk gesteld om deze mededeelingen te verkrijgen, bleven vruchteloos.

De commissie kon den toestand niet aanvaarden waarin zij zoude geplaatst wezen indien zij een gesticht

te besturen hadde waarvan zij de hulpmiddelen niet kende. Zij bedankte de dames voor hunne medewerking.

De gemeenteraad, die de betwisting onderzocht, sprak de afschaffing uit van het comiteit der dames beschermsters, en belastte het collegie de rekeningen der dame schatbewaarster te ontvangen. Deze weigerde rekening harer penningen te doen en de gelden, die zij bewaarde weder te geven.

Het collegie is bemachtigd in recht te gaan ter handhaving der rechten van dit gemeentegesticht.

§ 5.

Scholen van volwassenen.

Gedurende het schooljaar 1872-1873 is het onderwijzend personeel hetzelfde gebleven.

Het getal personen die op 31 December laatstleden de scholen van volwassenen bezochten, beliep tot 307, verdeeld als volgt :

School intra-muros	voor jongens.	.	.	149
id.	voor meisjes.	.	.	105
School extra-muros	voor jongens.	.	.	35
id.	voor meisjes.	.	.	18

De leerlingen die de leergangen met de meeste stiptheid gevolgd en bewijzen van iever en vlijt gegeven hebben, zijn prijzen toegekend.

§ 6.

Zondagscholen

Eene zondagschool door de religieusen Urselinnen bestuurd, telde op 31 December laatst, ongeveer 250 meisjes.

HERHALING.

Het blijkt uit de vorenstaande inlichtingen, dat het getal leerlingen, die op 1 Januari laatst het onderwijs in de verschillende gestichten der stad ontvingen, beliep als volgt :

BETALENDE LEERLINGEN.

Jongens	312	
Meisjes		432

NIET BETALENDE LEERLINGEN.

a. Lagere scholen.

Jongens	537	
Meisjes		556

b. Zondagscholen.

Meisjes		250
-------------------	--	-----

Totalen.	849	1238
----------	-----	------

HERHALING.

Jongens	849
Meisjes	1238

Algemeen totaal der kinderen die het lager onderwijs in de scholen ontvangen .	2087
--	------

Hieronder zijn niet begrepen de leerlingen, die in de voorbereidende afdeeling der middelbare school het lager onderwijs ontvangen, noch de kinderen der bewaarschool, noch de volwassenen.

§§ 7, 8 en 9.

Nijverheidsscholen, scholen van kunst, stielen en leerscholen. —

Normale scholen en leergangen. —

**Personeel van het onderwijs, bezoldigingen der onderwijzers,
conferentiën, voorzieningskas.**

Zonder bijzondere aanmerkingen.

§ 10.

Schoolgebouwen.

Wij hopen binnen kort u een algemeen plan van
bouwwerken aan te bieden, die in de ontoereikendheid
der lokalen van het lager onderwijs zullen moeten
voorzien.

§ 11.

Toelagen ten voordeele van het lager onderwijs.

Toelagen in 1872 verleend :

- 1° Door den staat ten voordeele der bewaarschool fr. 550
- 2° Door de provincie voor hetzelfde voorwerp » 550
- 3° Door den staat om in de behoeften van het
lager onderwijs te voorzien . . . » 6025

2^e AFDEELING.

—
Middelbaar onderwijs.

De leergangen der middelbare school werden gedu-
rende het schooljaar 1872-1873, door 210 leerlingen
bezocht, als volgt :

Latijnsche klassen	7
Middelbare school	39
Voorbereidende afdeeling.	164
Totaal.	210

Sedert het verslag van het verleden jaar is in het personeel van het besturend bureel geene verandering gekomen.

Het onderwyzend personeel is op de volgende manier gewijzigd :

M. De Wulf, 2^e regent der latijnsche leergangen, is toezichter bij het koninklijk atheneum van Gent genoemd; hij is vervangen door den heer Van Driesche, candidaat in de wijsbegeerte en letteren.

De cursussen van duitsch en engelsch zijn bezocht geweest, de eerste door 11, de tweede door 9 leerlingen.

In den algemeenen prijskamp ingericht tusschen de middelbare scholen des koninkrijks, heeft een leerling onzer middelbare school, M. De Weerdt, den 3^{en} prijs in het vlaamsch opstel medegedragen. Eene bijzondere belooning, zal hem in naam der stad, vereerd worden.

3^e en 4^e AFDEELING.

Hooger onderwijs. — Bijzondere scholen.

Zie de vorige verslagen.

Algemeene aanmerkingen op titel VI.

Wij zijn gelukkig, evenals verleden jaar, de leden van het onderwyzend personeel onzer gestichten van openbaar onderwijs, te mogen gelukwenschen voor den iever die zij in de uitoefening hunner lastige taak aan den dag leggen.

TITEL VII

SCHOONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN EN LETTEREN.

1^e AFDEELING.

Schoone kunsten; akademiën van schoone kunsten. —

Bijzondere scholen van teekenkunst, plaatsnede,
beeldhouwkunde, enz. — Museum. — Bijzondere kunstver-
zamelingen. — Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. —

Monumenten. — Conservatoriums. —

Muziekscholen; muziek- en tooneelgezelschappen. — Maat-
schappijen van vermaak — Openbare feesten.

Het onderwijzend personeel zal een gevoelig verlies ondergaan door het vertrek van den leeraar van bouwkunde M. Sloodmaekers, die voor 1 October aanstaande het ontslag zijner dubbele functiën van professor en stadsbouwmeester komt aan te vragen.

Gewezen laureaat van den hooger en leergang van bouwkunde bij de koninklijke academie van schoone kunsten te Antwerpen, trad M. Sloodmaekers in 1855 in stadsdienst. Gedurende zijne lange loopbaan heeft hij door een onberispelijk gedrag, door zijnen iever en zijne rechtschapenheid de achting weten te verdienen zijner overheden en der talrijke leerlingen aan zijne zorgen toevertrouwd en waarvan verscheidene tegenwoordig schoone positiën bekleeden.

M. Sloodmaekers verwijdert zich om zich met handelszaken bezig te houden; later zal er in zijn ontslag voorzien worden.

Het onderwijzend personeel, dat zich altijd van het vertrouwen, dat de stad in haar stelt, weerdig toont, heeft geene verdere verandering ondergaan.

De verschillende leergangen werden zeer gevolgd en, luidens het verslag ingebracht door het professoraal corps van Antwerpen, bij het onderzoek der prijskampen van het schooljaar, die aan zijn oordeel onderworpen waren, blijkt het dat deze leergangen vooruitgang in de studiën aantoonen.

Door het staatsbestuur zijn vijf koninklijke medaliën, waarvan twee groote en drie kleine, toegestaan; de andere medaliën, allen in zilver, van verschillende grootte, zijn door de stad geschonken.

De winterleergangen zijn door 467 leerlingen gevolgd geworden, te weten :

Oude leerlingen (klas van teekenkunde)	268
Klas van bouwkunde	67
Nieuwe leerlingen	132
Totaal.	467

Een groot getal jonge lieden toebehoorende aan de buitengemeenten blijven de school voortdurend bezoeken; dit getal beloopt tot 110 en verdeelt zich als volgt :

Beersel	3	Konings-Hoyekt	4
Berlaer	3	Linth	5
Bouchout.	8	Norderwyck.	1
Broechem	4	Nylen	4
Contich	12	Oeleghem.	3
Duffel	30	Pulderbosch.	1
Emblehem	1	Pulle	1
Grobbendonck	1	Putte	9
Heyst-op-den-Berg	4	Ranst	2
Herenthout	3	Santhoven	3
Itegem.	4	Waerloos.	1
Kessel	1	O. L. V. Waver	2

De zomerleergangen werden bezocht als volgt :

Oude leerlingen	116
Klas van bouwkunde.	42
Nieuwe leerlingen	30
Totaal.	188

Van dit getal hooren 107 jonge lieden aan omliggende gemeenten toe.

De noodzakelijkheid van de vergrooting der lokalen doet zich meer en meer gevoelen. Wij zullen u voorstellen doen die de ontwikkeling en den vooruitgang der studiën voordeelig zijn.

Gedurende het afgelopen jaar heeft het staatsbestuur het toezenden wel willen voortzetten van kostbare modellen in plaaster en van een zeker getal werken voor de bibliotheek.

Wij zijn het staatsbestuur dankbaar voor die giften alsook voor de toelagen dat hetzelfde tegelijkertijd met de provincie voor den onderhoud onzer school toestaat.

Het onderwijzend personeel is gerangschikt in de klasse van ambtenaars die bij te dragen hebben in de voorzieningskas der stedelijke onderwijzers en leeraars.

2^e AFDEELING.

Letteren en wetenschappen. — Akademie van wetenschappelijke gezelschappen. — Bibliotheken.

Andere litterarische en wetenschappelijke inrichtingen.

De volgende inlichtingen zijn ons door de besturende commissie van de stadsvolksbibliotheek gegeven.

De volksbibliotheek is voor het publiek geopend van 1 September tot 1 Juli des volgenden jaars, zijnde de maanden Juli en Augusti bestemd voor de binnenkomst der in lezing gegeven werken en de jaarlijksche inbinding van een zeker getal boekdeelen.

Gedurende het jaar 1872-1873, zijn 8061 boekdeelen, aan de volgende vakken toebehoorende, in lezing gegeven :

Letterkunde, romans, verhalen en andere, fransche en vlaamsche	7590
Geschiedenis	240
Wetenschappen	80
Reisverhalen en andere	151
	8061

De uitleening had op de volgende tijdstippen des jaars plaats :

1872	September	.	.	.	633
»	October	.	.	.	708
»	November	.	.	.	823
»	December	.	.	.	1132
1873	Januari	.	.	.	1131
»	Februari	.	.	.	1041
»	Meert	.	.	.	1002
»	April	.	.	.	703
»	Mei	.	.	.	744
»	Juni	.	.	.	144
Totaal.					8061

Het cijfer van verleden jaar beliep tot 6871; er is dus eene vermeerdering van 1190 volumens.

136 Werken vervat in 169 deelen zijn sedert ons laatste verslag aangekocht of in gift de volksbibliotheek aangeboden, zoodat zij heden 2682 werken in 4412 boekdeelen bezit.

In haar verslag, drukt de commissie haar spijt uit dat de toezendingen van boeken van wege den staat meer en meer zeldzaam worden; zij durft hopen dat deze, het hooge nut van de inrichting der volksbibliotheeken waarderende, aan hare klachten gehoor geven.

Stippen wij ten laatste nog aan dat de boeken aan huis ter leen gegeven niet begrepen zijn in de tijden wetenschappelijke schriften die in het lokaal alleen mogen geraadpleegd worden.

Men houdt zich vlijtig bezig met het opstellen van eenen nieuwen boekenlijst waarvan de noodzakelijkheid zich sedert lang dringend deed gevoelen.

De gemeentebibliotheek verrijkt zich met verschillende werken van weerde, die wij aan de mildheid van het staatsbestuur te danken hebben; de boeken dezer bibliotheek mogen ook door het publiek geraadpleegd worden.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSLEER OPENBARE GEZONDHEID.

1^e AFDEELING.

Geneeskundige commissie.

Zonder veranderingen.

2^e, 3^e en 4^e AFDEELING.

Geneeskundig personeel. — Doctors, heel- en vroedmeesters. —

Apothekers. — Vroedvrouwen. —

Gezondheidsraad. — Apotheek voor den arme. —

Hulp aan drenkelingen en vermoorden.

Sedert ons laatste verslag hebben wij het overlijden te bestatigen gehad van M. Avontroodt, apotheker, schielijk op eenen weinig gevorderden ouderdom door de dood ontruikt, alsook het vertrek van vrouwe Van den Broeck-Joris, vroedvrouw, die te Antwerpen is gaan wonen.

Een gediplomeerd tandmeester, de heer Smet, is zich te Lier komen vestigen.

5^e en 6^e AFDEELING.

Gezondheidstoestand. — Koepokinenting.

Wij hebben het genoegen u aan te kondigen dat de gezondheidstoestand der stad sedert ons laatste verslag, van de voldoende is.

Geene enkele besmettelijke ziekte heeft geheerscht; het getal overlijdens van het loopend jaar, vergeleken aan dat der vorige jaren, bestatigt ook eene in het oog vallende vermindering.

In 1872 zijn 179 kinderen de pokken gezet.

Het comiteit van koepokinenting heeft zijne wekelijksche kosteloze werkzaamheden begonnen van 15 Mei tot 15 Juni laatst, om ze te hervatten op 15 September daarna.

Het valt te bemerken dat het hooger gemeld getal koepokineningen niet in evenredigheid staat met het groot getal geboorten die wij in den loop van het jaar hebben moeten aanboeken.

Het comiteit schrijft dit nog toe aan de groote sterfte der twee vorige jaren, als gevolg der besmettelijke pokziekte die toen heerschte; echter bestatigt het dat de weldaden dier onschadelijke bewerking op verre na niet naar hunne juiste waarde door een aanzienlijk deel onzer bevolking geschat worden; het vraagt dat er maatregelen genomen worden om de behoeftige klas te dwingen wanneer zij zoude weigeren hunne kinderen de koepokinenting te laten ondergaan.

7^e AFDEELING.

—
Ontucht.

Zonder verandering.

8^e AFDEELING.

—
Reiniging der straten. — Slijk- en mestpachting. —
Peerdenslachterij.

De zuiverheid der straten is in eenen voldoende toestand; zij is het voorwerp der gestadige zorgen van het bestuur.

Het wegnemen van het slijk en der onreinheden is niet verpacht; het wordt gedaan door de stad en de opbrengst wordt ten haren profijte verkocht.

De ruiming der privaten hoort aan de particulieren toe. Er bestaat geene paardenslachterij.

9^e AFDEELING.

—
Gezondmaking der wijken en verbetering der
woningen van de werkende klas.

Zooveel het in de macht onzer hulpmiddelen ligt, vervoorderen wij de gezondheidswerken die door de noodzakelijkheid vereischt worden.

De volgende zijn sedert ons laatste verslag uitgevoerd :

1° Maken eener onderaardsche goot met verhooging van den openbaren weg in het Bellenstraatje.

2° Bouwing van een brugje in metselwerk op een gaanpad ten voorgeburchte Lisp.

3° Bouwing eener schoors in metselwerk op den buurtweg gezegd *Slenderstraat*.

Dit werk is ten gemeenen koste geschied der stad Lier en der gemeenten Duffel en Konings-Hoyekt.

10 en 11^e AFDEELING.

Zwemschool. — Openbare baden en waschplaatsen.

De openbare badplaats krijgt voortdurend veel bezoekers; het is vooral de werkende klas die ze benuttigt; eene strenge waakzaamheid wordt op de zwemmers uitgeoefend. Wij zijn gelukkig te kunnen zeggen dat tot hertoe geen ongeluk is voorgevallen.

12^e AFDEELING.

Lichaamsoefeningen. — Onderwijs.

Zie het vorig verslag.

13^e AFDEELING.

Begrafenis. — Doodhuizen.

Niets bijzonders aan te stippen.

14^e AFDEELING.

Onheilen en rampen
(onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.)

Twee gevallen van begin van brand hebben in deze stad plaats gehad; gelukkig zijn zij in tijds kunnen uitgedoofd worden en hebben geene groote schade veroorzaakt.

TITEL IX

OPENBARE VEILIGHEID, JUSTITIE EN GEVANGENISSEN.

1^e AFDEELING.

Politie : inrichting en personeel, verordeningen.

Behoudens eenige veranderingen tusschen de ondergeschikte agenten, is het personeel hetzelfde gebleven.

2^e AFDEELING.

Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen

Sedert 1 September 1872 tot op hetzelfde tijdstip van 1873, zijn de volgende processen-verbaal opgemaakt :

Eenvoudige diefstallen	10
Zware »	5
Banbreuk	1
Inbreuk	5
Strooperij	6
Vrijwillige slagen	34
Slagen en verwondingen	22
Aftruggelingen	6
Misbruik van vertrouwen	4
Toevallige brandrampen	2

MEDE TE DRAGEN. 95

	MEDEGEDRAGEN.	95
Eenvoudige scheldwoorden		25
Grove »		3
Laster		13
Onvrijwillige doodslag		1
Verkrachting		2
Aanslag op de eerbaarheid		1
Wederstand tegen de agenten der openbare macht.		8
Beleedigingen door woorden.		7
Schade veroorzaakt aan een anders roerend goed		11
Landlooperij		3
Overtredingen aangaande het sluiten der herbergen		5
» » het nachtlawijt		6
Personen toevalliglijk verdronken		8
Zelfmoorden door verworping		2
Verschillende overtredingen		18
	TOTAAL.	208

3^e AFDEELING.

Onheilen en ongevallen. — Zelfmoorden.

Zie de 14^e afdeeling van titel VIII, alsook de tafel van de 2^e afdeeling hierboven.

4^e AFDEELING.

Daden van moed en zelfopoffering.

Verschillende personen onzer stad zijn begrepen geweest tusschen degenen aan dewelke het koninklijk besluit van 16 September laatst, voor daden van moed en zelfopoffering eervolle belooningen heeft toegestaan.

Hebben de medalie van 3^e klas bekomen, MM. ANTHONIS, Lodewyk, Leonard, wagenmaker; VAN DER KUYLEN, Karel, boerenwerkman; LAMBRECHTS, Jan, Frans, hout-draaier, en VAN DESSEL, Jan, Baptist, kleermaker te Lier, om personen gered te hebben die op het punt waren in de rivier de Nethe te verdrinken.

De jonge juffer LAENENS, Philomena, die insgelijks een kind, dat in eenen arm der Nethe gevallen was, gered had, heeft eene geldelijke belooning van fr. 25,00 bekomen.

5^e en 6^e AFDEELING.

Gevangenis en opsluitingplaats der gemeente. — Maatregelen tegen brandgevaar.

Zonder aanmerkingen voor wat de gevangenis betreft.

De commissie der hulpmiddelen tegen brand is voltallig gemaakt, daar een zeker getal leden afgestorven of ontslaggevers waren.

Bij die laatsten bevindt zich M. De Pooter-Van de Velde, voorzitter der commissie.

Gedurende den ganschen tijd dat M. De Pooter-Van de Velde aan het hoofd der commissie is geweest, heeft hij in al de brandrampen die te Lier zijn voorgevallen, steeds bewijzen van moed en krachtdadigheid gegeven; ook heeft de gemeenteraad den titularis dankbetuigingen gestemd voor de uitmuntende diensten door hem aan de openbare zaak bewezen.

M. Van Ockelyen, vader, is in zijne vervanging genoemd.

Met bijzondere zorg wordt het brandmaterieel bewaard ten einde het altijd in goeden staat te behouden.

7^e AFDEELING.

—
Paspoorten.

In den loop van het jaar 1872, zijn er maar twee vragen ter verkrijging van paspoorten voor het buitenland gedaan, te weten : 1 voor Frankrijk, 1 voor Duitschland, Frankrijk, Spanje en Algerie.

8^e AFDEELING.

—
Boekjes voor werklieden en dienstboden.

124 Nieuwe werkboekjes zijn gedurende het jaar 1872 afgeleverd.

9^e en 10^e AFDEELING.

—
Bureelen van plaatsing. — Aanplakking. —
Openbare roepers.

Zonder aanmerkingen.

TITEL X

BURGERWACHT. — MILITIE. — BEZETTING.

1^e en 2^e AFDEELING.

Burgerwacht. — Militie.

Het getal ingeschreven militianen van het 14^e kanton bevattende de stad Lier, voor de lichting des jaars 1873, beloopt tot 143.

54 Militianen van het werkelijk contingent en 4 der reserve, welke in de jaren 1870, 1871 en 1872 uitgesteld waren, moesten in 1873 op nieuw de vrijstelling verrechtveerdigen die zij vroeger bekomen hadden.

In den loop zijner zittingen heeft de militieraad 16 bepaaldelijke vrijstellingen uitgesproken en 73 militianen voor de volgende reden een jaar uitgesteld :

Lichaamsgebreken	7
Broeders in dienst	32
Gebrek aan noodige lengte	8
Zwakheid van gestel	6
Eenige kinderen	3
Onderstand van weduwen	11
» van ouders	5
Studehten in de godsgeleerdheid	1
Totaal.	73

Tien militianen hebben bij de deputatie reklaam ingediend tegen de beslissingen ten hunnen opzichte genomen. De deputatie heeft twee beslissingen vernietigd en eene bepaaldelijke vrijstelling aan de twee militianen toegestaan; vier beslissingen werden behouden en de militianen voor den dienst aangeduid, terwijl de andere vier voor een jaar werden uitgesteld.

Een militiaan is in beroep gegaan tegen de vrijstelling van negen militianen door den militieraad uitgesproken; acht dier beslissingen werden behouden; de negende is vernietigd en de militiaan bepaaldelijk ontslagen.

Ingevolge art. 82 der wet van 3 Juni 1870, heeft de militaire bevelhebber der provincie, tien militianen voor de deputatie verzonden; drie dezer militianen zijn vrijgesproken, en zes voor lichaamsgebreken uitgesteld; eene beslissing is onveranderd gebleven en de militiaan bij het leger ingelijfd.

Drie vragen ter ontslagings zijn gedurende het afge-loopen dienstjaar ingediend. Twee dezer vragen zijn door de bestendige deputatie, in uitvoering der artikels 29 en 33 van bovenstaande wet, toegestaan.

Die militianen, beschouwd wordende als geen deel meer makende hunner wederkeerige regimenten; en voorloopig ontslagen als toehoorende aan een der vier jongste lichten, moeten jaarlijks hun recht tot vrijstelling voor den militieraad doen gelden, ingevolge artikels 15 en 28-2° derzelfde wet.

Eene vraag is geweigerd, daar de militiaan zich niet in de vereischte voorwaarden bevond.

In den loop dezes jaars heeft een persoon te Lier op 5 Meert 1845 geboren, en die niettegenstaande alle opzoekingen, niet was kunnen gevonden worden op het tijdstip dat hij zich voor de militie moest doen

inschrijven, zich aangeboden om zijnen toestand in regel te brengen, ons verklarende zijnen ouderdom, en bij gevolge de hem door de wet opgelegde verplichtingen, niet te kennen.

Deze persoon, als achterblijver aangerekend der klas van 1865, is voor de bestendige deputatie verzonden, die hem, voor gebrek aan noodige lengte, een jaar heeft uitgesteld.

Bovendien heeft zij besloten dat hij gedurende vier achtereenvolgende jaren aan een nieuw onderzoek zal onderworpen zijn.

Tusschen de militianen ingeschreven voor de lichting van 1873, kunnen 88 lezen, schrijven en rekenen, 21 kunnen lezen en schrijven, 5 alleenlijk lezen en 29 zijn gansch ongeleerd; 48 militianen bezitten eenen hooger en graad van onderwijs dan dengenen hierboven vermeld.

3^e AFDEELING.

Bezetting : Kazerneering. — Militaire logementen.

Gedurende het afgelopen dienstjaar heeft het garnizoen geene verandering ondergaan.

5 Officieren en 3096 onder-officieren en soldaten zijn sedert ons laatste verslag bij de inwoners ingekwartierd geweest.

Voor de uitgevoerde of in uitvoering zijnde werken aan onze kazernen, verwijzen wij naar titel XII, 8^e afdeling.

TITEL XI

OPENBARE BELASTINGEN.

1^e AFDEELING.

Grondlasten.

§ 1.

Kadaster.

De kadastrale inkomst van al de bebouwde en onbebouwde eigendommen der stad, beliep in 1872 tot fr. 681913,49.

§ 2.

Aandeel.

Het aandeel der grondbelasting voor het dienstjaar 1872, in 1153 artikels verdeeld, is, ten voordeele van den staat, bepaald ter somme van . fr. 47733,87

IN OPCIEN TIEMEN.

A. Ten voordeele der provincie op	fr.	5250,52
B. Ten voordeele der gemeente .	»	12410,70
Totaal.	»	65395,09

2^e AFDEELING.

Personeele belastingen.

§ 1.

Getal belastingschuldigen.

De artikels aan de personeele belasting onderworpen, die op de verschillende rollen van 1872 werden gebracht, belooopen tot 1874.

§ 2.

Beloop der rollen.

Hoofdsom fr. 35976,92

OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den staat .	fr.	5396,08
B. Ten voordeele der provincie .	»	3957,59
C. Ten voordeele der gemeente .	»	8992,76
Totaal.	»	54323,35

§ 3.

Huurwaarde.

Die grondslag komt voor in de hoofdsom der personeele belasting hierboven gemeld, ten bedrage van fr. 9694,40

§ 4.

Deuren en vensters.

De deuren en vensters voor . .	fr.	13824,35
Mede te dragen.	»	23518,75

Medege dragen. fr. 23518,75

§ 5.

Haardsteden.

De haardsteden voor . . . » 3306,97

§ 6.

Mobiliair.

Het mobiliair voor . . . » 5227,60

§ 7.

Dienstboden.

De dienstboden voor . . . » 2676,50

§ 8.

Paarden.

De paarden voor. . . » 1247,40

Totaal. » 35976,92

3^e AFDEELING.

—
Belasting der patenten.

§ 1.

Getal en klasseering der patentschuldigen.

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1872 bevatten 1193 artikels.

§ 2.

Beloop der rollen.

Het cijfer in principaal der patentrollen, voor het dienstjaar 1872, beloopt tot . . . fr. 10372,93

OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den staat .	fr.	2074,72
B. Ten voordeele der provincie .	»	00,00
C. Ten voordeele der gemeente .	»	1036,39
Totaal.	»	13484,04

4^e AFDEELING.

Provinciale belastingen.

Zooals wij in ons vorig verslag zegden, zijn de belastingen ten voordeele van den staat, op de sterke dranken en den tabak, te beginnen van 1 October 1871 afgeschaft om door de provincie ontvangen te worden.

Deze belastingen maken het voorwerp eener bijzondere rol uit, de drij volgende basissen bevattende :

1° De belasting op de honden.

2° » op den verkoop der sterke dranken.

3° » » van den tabak.

De rollen van 1872 behelzen 657 artikelen.

§ 1.

Opbrengst der belasting op de honden fr. 1994,00

§ 2.

Opbrengst der belasting op den verkoop
van sterke dranken . . . » 4827,00

§ 5.

Opbrengst der belasting op den verkoop
van tabak . . . » 810,00

Totaal. » 7631,00

5^e AFDEELING.

—
Accijnsen.

De accijnsrechten ter onzer stede ingevorderd gedurende het jaar 1872, beloopen tot . fr. 214714,90

6^e AFDEELING.

—
Stedelijke en provinciale belasting op de honden.

Zie hierboven § 1.

Het aandeel der stad voor het tegenwoordig dienstjaar is door de deputatie nog niet vastgesteld.

Voor 1871 beliep dezelve tot de som van fr. 490,82.

7^e AFDEELING.

—
Ontlastingen.

4 Reclamen zijn tegen de zetting der verschillende belastingen in het jaar 1872 ingediend, te weten : 2 op het stuk der grondlasten en 2 op dat der patenten.

TITEL XII

OPENBARE WERKEN.

1^e AFDEEDING.

Personeel en inrichting van den dienst.

Zonder aanmerkingen.

2^e AFDEELING.

Groote en kleine wegenis.

Onze buurtwegen zijn in goeden staat van onderhoud doch de gestemde hulpmiddelen zijn niet voldoende; er zullen u voorstellen gedaan worden om de gelden die wij jaarlijks aan dien onderhoud besteden te vermeerderen; er zal u ook de afschaffing voorgesteld van de ontvangst des tolrechts op de gemeentewegen van Lier naar Linth en van Lier naar Berlaer.

§§ 1 en 2.

**Algemeene en bijzondere plans van rechtmaking. —
Gelijkmaking.**

Algemeene plans van gelijkmaking voor de provinciale wegen van Lier naar den Ouden God en van Lier naar Herenthals en Gheel zijn door het bestuur van

bruggen en wegen opgemaakt. Tot hiertoe is niets beslist over opmerkingen die de gemeenteraad aangaande de wijze van uitvoeringen der aan de wegenis toegebrachte veranderingen had meenen te moeten doen.

§ 5.

Onderhoud der straten. — Kasseiing,

De straten worden goed onderhouden; men doet opbrekingen naar mate de noodzakelijkheid er zich doet van gevoelen.

Zooals de vorige jaren is de kasseiing der straten openbaar aanbesteed met vermindering op den borde-reelprijs.

§§ 4 en 5.

Openbare en bijzondere riolen, stoepen en openbare piscijnen.

Men zie wat er gezegd is in de 9^e afdeeling, titel VII en in de 12^e afdeeling van den tegenwoordigen titel.

3^e AFDEELING.

—
**Verdeeling van drinkbaar water. — Pompen. —
Openbare fonteinen.**

De openbare pompen zijn in goeden staat van onderhoud en leveren overvloedig en gezond water.

Graanmarkt.

	TE KOOP AANGEBODEN.	VERKOCHT
Tarwe . . .	2718 hectoliters.	2519 hectoliters.
Rogge . . .	6509 »	5769 »
Boekweit. . .	562 »	512 »
Haver . . .	3176 »	2442 »
Totalen.	12965 »	11232 »

Botermarkt.

Er zijn 172610 kilogrammen boter in kuipen verkocht; in dit cijfer is niet begrepen de boter die met halve kilos op de dagelijksche markten wordt verkocht.

Kalverenmarkt.

Gedurende 1872, zijn er 10948 jonge kalveren verkocht.

Vischmarkt.

Met de toepassing van het nieuw reglement op den visch in de mijn, verbetert de markt gedurig; er zijn in 1872, 181 mijnen van verschillende soorten van visch geweest, die te zamen eene som van fr. 6172,70 hebben opgebracht.

Vlasmarkt.

Deze markt heeft door den slechten vlasoogst veel geleden.

De ontvangsten voor meet-, weeg- en plaatsrechten in 1872, gedaan op de dagelijksche markten en graanmarkten, beliepen als volgt :

Op de graanmarkt tot . . .	fr. 482,67
» de botermarkt . . .	» 2652,02
» de kalverenmarkt . . .	» 547,40
» de dagelijksche markten . . .	» 905,21
Totalen.	» 4587,30

6^e AFDEELING.

Slachthuis.

Geene.

7^e AFDEELING.

Vaarten en rivieren. — Ruiming. — Overstromingen.

In ons laatste verslag hebben wij gemeld dat de tribunaal een nieuw onderzoek (*expertise*) bevolen had voor de onteigening van den *Molmolen*.

Deze zaak zal binnen kort eene oplossing bekomen en wij voeden de hoop dat met het aanstaande jaar gevolg aan de ontworpen werken zal kunnen gegeven worden.

De aanmerkingen welke wij aangaande den ongezonder toestand der verschillende armen der Nethe binnen de stad, maakten, zijn altijd het gedurig voorwerp der bezorgdheid van het collegie.

Eenige overstromingen veroorzaakt door hooge tijen van de waters der Nethen, hebben nog plaats gehad.

Eens de werken aan de Moll voltoerd, denken wij dat wij van die onaangenaamheden, waaraan een gedeelte onzer bevolking is blootgesteld, zullen verlost zijn.

8^e AFDEELING.

Kazernen.

Het onderhoud der gebouwen en meubelen van de kazernen, zal, ingevolge de wet van 27 Juni 1873, voortaan ten koste van den Staat geschieden.

9^e AFDEELING.

Opbouwing, herstelling, onderhoud en wederopbouw van gemeentegebouwen.

De gemeenteschool op het voorgeburcht Lisp is voltooid; er zijn geene andere gemeentegebouwen opgericht; de ontwerpen van verandering aan de gebouwen van het oud burgerlijk gasthuis zijn ter studie en zullen in den loop van toekomend jaar kunnen uitgevoerd worden.

Naarmate het noodig was, zijn er herstellingen en onderhoudswerken aan de gemeentegebouwen verricht.

10^e en 11^e AFDEELING.

Opening van nieuwe markten en straten. — Onteigeningen.

Niets nieuws aan te stippen.

12^e AFDEELING.

Ontwerpen van verfraaiing en gezondmaking.

De werken waarvan in het verslag van verleden jaar gesproken wordt, namentlijk het kasseien en daarstellen van onderaardsche goten in de Schoolstraat, zullen met het begin van het toekomende jaar uitgevoerd worden.

De ontworpen verkoop van een gedeelte der gebouwen der middelbare school, tegenwoordig in die straat gevestigd, alsook die van een gedeelte der aanhoorigheden van het burgerlijk gasthuis, zal deze straten ten gevolge der nieuwe gebouwen welke er zullen opgericht worden, veel belangrijkheid bijzetten.

13^e AFDEELING.

Openbare wandelingen. — Bolwerken. — Kruidtuin.

Er zijn bijzondere maatregelen genomen opdat onze openbare wandelingen gedurig in goeden staat onderhouden blijven.

14^e AFDEELING.

Bijzondere gebouwen. — Toepassing der politiereglementen op de gebouwen.

Het collegie heeft gedurende 1872, de plans goedgekeurd van :

- 22 Bouwingen op onbebouwden grond.
- 8 Geheeel herbouwingen.
- 16 Gedeeltelijke herbouwingen (grootte.)

TITEL XIII

NIJVERHEID, KOOPHANDEL EN LANDBOUW.

1^e AFDEELING.

Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Goedkeuringen. —
Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuizen. —
Onderzoeken de commodo en incommodo.

Zooals de vorige jaren deelen wij eenige bijzonderheden mede over de voornaamste nijverheden die in onze stad bestaan.

Suikernijverheid.

Het suikerfabriek alhier gevestigd, heeft gedurende 1872-1873 zes milloen kilogrammen beetwortels verwerkt, welke, volgens verkregen inlichtingen, eene gunstige opbrengst hebben geleverd; al de suiker is in het buitenland verkocht. De pulp, tot voedsel en bemesting van het vee dienende, wordt veel verhandeld en aan zeer voordelige prijzen uitgeleverd. Het mest uit deze fabricatie voortkomende, begint ook gewaardeerd te worden door de landbouwers die den vooruitgang van den landbouw behertigen.

Gedurende het tijdstip der werkzaamheden, heeft het fabriek 200 tot 250 werklieden zoo kinderen als volwassenen gebezigd; eene nieuwe maatschappij heeft het bestuur in handen genomen en voert op het oogenblik gewichtige veranderingen in.

Zijdenijverheid.

Alhoewel de hooge prijzen der grondstof den uitvoer in het begin van het seizoen moeilijk maakten, heeft deze nijverheid zoo werkzaam geweest als verleden jaar.

De wet van 29 Meert 1873 op den wederinvoer der zijden naar den vreemde gezonden om er de laatste toebereiding te ontvangen, wordt met rede als zeer gunstig aan de ontwikkeling der zijdenijverheid aanzien.

Borduur op tul.

De borduur die een groot getal onzer vrouwelijke bevolking werk verschaft, lijdt op dit oogenblik; het loon der werksters dat verleden jaar gunstig was, is merkkelijk verminderd; hopen wij dat die voorbijgaande crisis niet lang moge duren.

Stijfsel-fabriek.

Wij verwijzen naar de bijzonderheden in het vorig verslag medegedeeld en bestatigen den voorspoedigen toestand dezer nijverheid met voldoening.

Andere nijverheden.

Wij kunnen niet dan voordeelige inlichtingen geven over den toestand van al onze nijverheden.

Het gewezen fabriek voor zuivering van mineraal oliën is van bestemming veranderd; men houdt er zich nu bezig met het bereiden van scheikundig mest.

De vragen tot oprichting der volgende nijverheids-
gestichten zijn aan onderzoeken van *commodo* en *in-*
commodo onderworpen geworden :

- 1° Oprichting van vijf broodbakkerijen.
- 2° » van twee slachterijen.
- 3° » van twee bitterpeënbranderijen.
- 4° » van eene smederij.
- 5° » eener blikslagerij.
- 6° » eener kristalliseering van souda in eene
zeepziederij.

2° AFDEELING.

Koophandel. — Beweging der scheepvaart.

Gedurende het jaar 1872, zijn in de stad vijf hon-
derd negen schepen van binnen 's lands aangekomen;
zij hadden eenen gezamenlijken inhoud van 19269 tonnen.

Hunne lading bestond als volgt :

Steenen	160
Kalk	14
Beetwortels	98
Steenkolen.	61
Granen	18
Zand	28
Verschillende koopwaren	130
Totaal.	509

3^e AFDEELING.

Openbaar vervoer, postwagens, ijzeren weg,
brievenpost, enz.

Wij gaan voort onder dit kapittel de inlichtingen mede te deelen die de heeren ambtenaars, met die gewichtige diensten belast, ons wel hebben willen beschikken.

JAAR 1872.

BELGISCH STAATSBESTUUR

STATIE VAN LIER.

AANDUIDING DER	VERTREK		AANKOMST		TOTALEN
	Beweging	Ontvangst	Beweging	Ontvangst	
TRANSPORTEN					
Reizigers (getal).	45,703	67,774	55	67,774	55
Reisgoed (centenaars)	536	675	29	675	29
Dieren (waggons)	96	1,100	10	1,100	10
Koopwaren, messageriën (centenaars).	10,528		19,033		
Id. vrachten (tonnen)	2,626	33,935	95	72,914	54
Geldwaarden (sommen, duizend fr.)	2,140		412		
Buitengewone voortbrengsels		300		300	07
Telegraphen		3,111		3,111	25
TOTALEN		106,917		72,914	80
				59	
				179,831	

Beweging van den postdienst.

De ontvangsten voor de schatkist beliepen tot fr.	21567,94
Id. voor rekening van derde personen »	199758,94
Totaal. »	221326,88

De uitgaven voor rekening van derde personen beliepen tot fr.	145942,80
Het getal postzegels tot »	273,429
Id. briefkaarten tot »	11,931

4^e AFDEELING.

Jaar- en andere markten.

Zie de vorige verslagen.

5^e AFDEELING.

Tentoonstellingen en prijskampen van nijverheidsvoorwerpen, bestialen, voortbrengselen van hovingbouw, enz.

Een prijskamp van vee en andere huisdieren zal in de aanstaande maand October plaats hebben. Deze wedstrijd ingericht door de zorgen van het 6^e landbouw distrikt der maatschappij van het Noorden, belooft zeer merkwaardig te zijn.

6^e AFDEELING.

Levensbehoeften. — Bevoorradingen. Marktprijzen. —
 Broodpegel. — Gemeentebakkerij en vleeschhouwerij.
 Agentschap van levensbehoeften. — Middelprijs van het vleesch
 en van de bijzonderste eetwaren.

De oogst heeft over het algemeen veel te wenschen overgelaten; alleenlijk de aardappelen hebben in hoeveelheid en hoedanigheid eene goede opbrengst opgeleverd.

Zoo was het ook met de rapen en peën; de klaver-oogst is buitengewoon geweest; maar de tarwe, de rogge en bijgevolg het strooi waren maar middelmatig; het hooi, de toemaat, het vlas en de haver hebben opgebracht zooals de gewone jaren.

Daarentegen zijn de vruchten algemeen mislukt.

VERSCHIL IN 1872.

		IN MEER	IN MINDER
Tarwe, per hectoliter	fr. 31,26	4,66	0,00
Rogge	» 22,75	8,27	0,00
Boekweit	» 18,54	4,49	0,00
Haver	» 11,87	4,15	0,00
Aardappelen, de 100 kilogr.	» 7,50	0,50	0,00
Boter, de kilogram.	» 3,12	0,00	0,04

Voor de volgende week-beliep de prijs van het roggen brood op fr. 0,28 de kilogram.

Gemiddelde prijzen van het vleesch :

Ossenvleesch	de kilogr.	fr. 1,85
Koeien- of vaarzenvleesch	»	» 1,65
Kalfsvleesch	»	» 1,90
Schapenvleesch	»	» 2,10
Varkenvleesch	»	» 1,80
Spek	»	» 1,80

7^e en 8^e AFDEELING.

Rechtbank, kamer van koophandel, beurs,
Raad van werkrechters.

Zie onze vorige veaslagen.

9^e AFDEELING.

Toestand des koophandels en der nijverheid,
opschorsingen van betaling, bankbreuken.

De nandelstoestand blijft nog al voordeelig.

10^e AFDEELING.

Landbouw.

Men zie de 6^e afdeeling van den tegenwoordigen
titel alsook onze vorige verslagen.

TITEL XIV

VERSCHILLENDE VOORWERPEN.

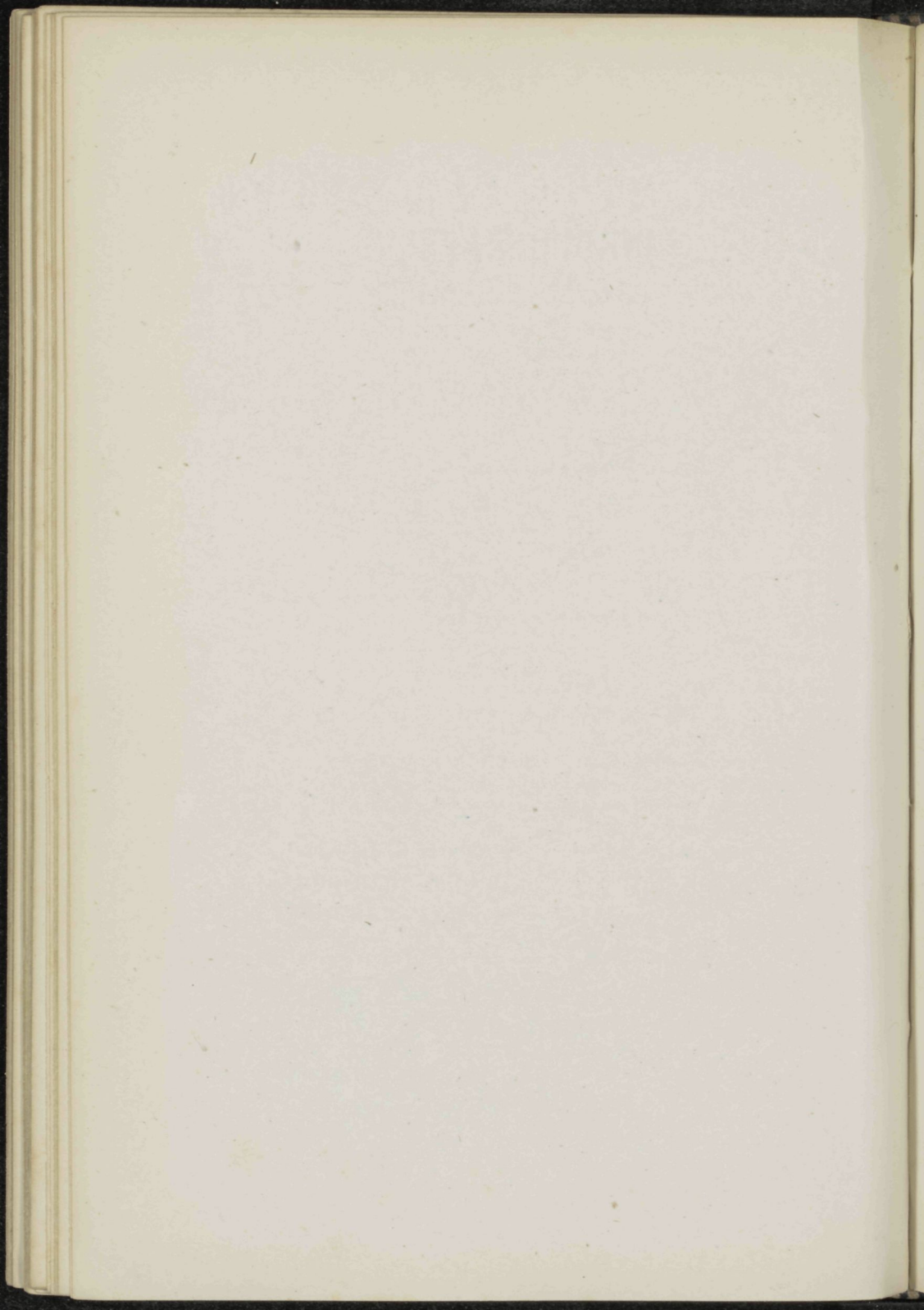
Niets bijzonders aan te stippen.

Het tegenwoordig verslag is vastgesteld in zitting van het Collegie van Burgemeester en Schepenen van 29 September 1873; lezing zal er van gegeven worden aan den gemeenteraad, in zijne openbare en verplichtende zitting van 6 October aanstaande.

Het collegie van Burgemeester en Schepenen,

Ter ordonnantie :
De Secretaris,
GISLAIN.

De Burgemeester,
FL. VAN CAUWENBERGH.

INHOUDSTAFEL

TITEL I.

Bevolking.

	1 ^e Afdeeling. — Staat der bevolking.	BLADZ.
	2 ^e Afdeeling. — Beweging van den burgerlijken stand.	7
§ 1.	Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kind-aannemingen, wettingen van 1871-1872	8
§ 2.	Veranderingen van woning	13
§ 3.	Aanmerkingen op het houden der registers van den burgerlijken stand	14
§ 4.	Bestatiging der geboorten en overlijden	14

TITEL II.

Gemeentebestuur.

1 ^e Afdeeling. — Gemeenteraad	14
2 ^e Afdeeling. — Collegie van burgemeester en schepenen.	15
3 ^e Afdeeling. — Personeel en samenstelling der bureelen	13
4 ^e Afdeeling. — Octrooi	16
5 ^e Afdeeling. — Kiezerslijsten. — Lijst der jury. — Kiezingen	16
6 ^e Afdeeling. — Beweging der burgerlijke zaken	18
7 ^e Afdeeling. — Stedelijke archieven.	18
8 ^e Afdeeling. — Gemeentegoederen.	
§ 1. Roerende goederen	18
§ 2. Onroerende goederen	19
§ 3. Aankopen, verkoopen en verwisselingen.	19
9 ^e Afdeeling. — Betwiste zaken	19
10 ^e Afdeeling. — Gemeenteakten en reglementen	20

TITEL III.

Geldwezen der gemeente.

Ontleding der stadsrekening van 1872.

1 ^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone uitgaven.	
a.	Gewone 20
b.	Buitengewone. 21
c.	Uitgaven buiten begrooting 21
2 ^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone ontvangsten.	
a.	Gewone 21
b.	Buitengewone. 22
c.	Ontvangsten gedaan buiten den begrootingsstaat bij herhaling gebracht in dien van 1873 22
d.	Buurtwegen. — Onderhoud 23
3 ^e Afdeeling. — Leeningen en schulden 23	
4 ^e Afdeeling. — Rekendienst.	
§ 1.	Begrooting 23
§ 2.	Rekening 24
§ 3 ^e	Afdeeling. — Pensioenkas 26

TITEL IV.

Instellingen van weldadigheid.

1 ^e Afdeeling. — Bureau van weldadigheid.	
§ 1.	Bestuur 26
§ 2.	Roerende en onroerende goederen 26
§ 3.	Legaten en giften 27
§ 4.	Aankoopingen, verkoopingen, verwisselingen 27
§ 5.	Afleggingen en wederaanleggingen van kapitalen 27
§ 6.	Rekendienst. 28
§ 7.	Statistiek der behoefte gedurende 1872 28
§ 8.	Uitdeelingen van onderstand gedurende het jaar 1872 29
§ 9 en 10.	Betwiste zaken. — Prijs van zindelijkheid 29

2^e Afdeeling. — Gast- en Godshuizen.

§ 1.	Bestuur	30
§ 2.	Roerende un onroerende goederen	30
§ 3.	Legaten en giften	31
§ 4.	Aankoopingen, verkooping, wisselingen	31
§ 5.	Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	32
§ 6.	Rekendienst	32
§ 7.	Betwiste zaken	33
§ 8.	Statistiek der godshuizen voor ouderlingen, weezen, enz.	33
§ 9.	Statistiek der godshuizen	33
§ 10.	Statistiek van het godshuis van kraamvrouwen	33
§ 11.	Zinneloozen	34
§ 12.	Blinden en doofstommen	34
§ 13.	Gevonden en verlaten kinderen	34
§ 14.	Bijzondere godshuizen	34
§ 15.	Nieuw gasthuis	34

3^e Afdeeling. — Berg van bermhertigheid.

§ 1.	Werkzaamheden	35
§ 2.	Rekendienst	37
4 ^e Afdeeling.	— Bedelaarsgesticht	38
5 ^e Afdeeling.	— Werkhuizen, werkplaatsen van weldadigheid.	38
6 ^e Afdeeling.	— Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden, genootschappen van onderlingen bijstand.	38
7 ^e en 8 ^e Afdeeling.	— Kinderkribbe en bewaarschool	40
9 ^e Afdeeling.	— Bijzondere liefdadige genootschappen en instel- lingen, tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz., de wel- dadigheid ten doel hebbende	40
10 ^e Afdeeling.	— Geneeskundige dienst	41

TITEL V.

Godsdienst.

1^e Afdeeling — Katholieke eeredienst

§ 1.	Geestelijkheid	41
§ 2.	Bezoldigingen en opleg van bezoldigingen	42
§ 3.	Kerken en pastoriën	42
§ 4.	Kerkfabrieken	43

§ 5.	Rekendienst	45
§ 6.	Roerende en onroerende goederen aan de fabrieken toe- behoorende.	48
§ 7.	Legaten en giften	48
§ 8.	Aankopen, verkooping, verwisselingen	49
§ 9.	Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	49
§ 10.	Betwiste zaken	49
§ 11	Kloosters en geestelijke vereenigingen	49
3 ^e Afdeeling.	— Kerkhoven.	49

TITEL VI.

Openbaar onderwijs.

1^e Afdeeling. — Lager onderwijs.

§ 1	Lagere hoofdschool	50
§ 2	Lagere en gemeentescholen	50

§ 3 Bijzondere scholen van lager onderwijs

a.	Ondersteunde.	51
b.	Niet ondersteunde.	52
c.	Door de gemeente aangenomen	52
§ 4.	Bewaarscholen	52
§ 5.	Scholen van volwassenen	54
§ 6.	Zondagscholen	54
	Herbaling	55
§ 7, 8 en 9.	Nijverheidsscholen, scholen van kunst. stiel en leer- scholen. — Normale scholen en leergangen. — Personeel van het onderwijs, bezoldigingen der onderwijzers, con- ferentiën, voorzieningskas	56
§ 10.	Schoolgebouwen	56
§ 11.	Toelagen ten voordeele van het lager onderwijs.	56
2 ^e Afdeeling.	— Middelbaar onderwijs	56
3 ^e en 4 ^e Afdeeling.	— Hooger onderwijs — Bijzondere scholen.	57
	Algemeene aanmerkingen op titel VI.	57

TITEL VII.

Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.

1 ^e Afdeeling. — Schoone kunsten; akademiën van schoone kunsten	
— Bijzondere scholen van teekenkunst, plaatsnede, beeldhouwkunde, enz. — Museum — Bijzondere kunstverzamelingen.	
— Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen — Monumenten.	
— Conservatoriums — Muziekscholen; muziek- en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak — Openbare feesten	58
2 ^e Afdeeling. — Letteren en wetenschappen. — Akademie van wetenschappelijke gezelschappen. — Bibliotheken. — Andere litterarische en wetenschappelijke inrichtingen	61

TITEL VIII.

Gezondheidsleer, openbare gezondheid.

1 ^e Afdeeling — Geneeskundige commissie	63
2 ^e , 3 ^e en 4 ^e Afdeeling. — Geneeskundig personeel — Doctors, heel- en vroedmeesters. — Apothekers — Vroedvrouwen. — Gezondheidsraad. — Apotheek voor den arme. — Hulp aan drenkelingen en vermoorden	63
5 ^e en 6 ^e Afdeeling — Gezondheidstoestand. — Koepokinenting.	64
7 ^e Afdeeling. — Ontucht	65
8 ^e Afdeeling. — Reiniging der straten. — Slijk- en mestpachting. — Peerdenslachterij	65
9 ^e Afdeeling — Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	65
10 ^e en 11 ^e Afdeeling — Zwemschool. — Openbare baden en waschplaatsen	66
12 ^e Afdeeling — Lichaamsoefeningen. — Onderwijs	66
13 ^e Afdeeling — Begraffenissen. — Doodhuizen	66
14 ^e Afdeeling. — Onheilen en rampen (onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.)	65

TITEL IX.

Openbare veiligheid, justitie en gevangenissen.

1 ^e Afdeeling. — Politie : inrichting en personeel, verordeningen	67
2 ^e Afdeeling. — Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen	67
3 ^e Afdeeling. — Onheilen en ongevallen. — Zelfmoorden . . .	68
4 ^e Afdeeling. — Daden van moed en zelfopoffering	68
5 ^e en 6 ^e Afdeeling. — Gevangenis en opsluitingsplaats der gemeente — Maatregelen tegen brandgevaar	69
7 ^e Afdeeling. — Paspoorten	70
8 ^e Afdeeling. — Boekjes voor werklieden en dienstboden . . .	70
9 ^e en 10 ^e Afdeeling — Bureelen van plaatsing. — Aanplakking. Openbare roepers.	70

TITEL X.

Burgerwacht. — Militie. — Bezetting.

1 ^e en 2 ^e Afdeeling. — Burgerwacht — Militie	71
3 ^e Afdeeling. — Bezetting Kazerneering. — Militaire logementen.	73

TITEL XI.

Openbare belastingen.

1 ^e Afdeeling. — Grondlasten	
§ 1. Kadaster	74
§ 2. Aandeel	74
2 ^e Afdeeling. — Personeele belastingen.	
§ 1. Getal belastingschuldigen.	75
§ 2. Beloop der rollen	75

§ 3.	Huurwaarde	75
§ 4.	Deuren en vensters	75
§ 5.	Haardsteden	76
§ 6.	Mobillair	76
§ 7.	Dienstboden	76
§ 8.	Paarden	76
	3 ^e Afdeeling. — Belasting der patenten.	
§ 1.	Getal en klasseering der patentschuldigen	76
§ 2.	Beloop der rollen	77
4 ^e	Afdeeling. — Provinciale belasting	77
5 ^e	Afdeeling. — Accijnzen	78
6 ^e	Afdeeling. — Stedelijke en provinciale belasting op de honden	78
7 ^e	Afdeeling. — Ontlastingen	78

TITEL XII.

Openbare werken.

1 ^e	Afdeeling. — Personeel en inrichting van den dienst	79
2 ^e	Afdeeling. — Groote en kleine wegenis	79
§ 1 en 2.	Algemeene en bijzondere plans van rechtmaking. — Gelykmaking	79
§ 3.	Onderhoud der straten. — Kasseiing	80
§ 4. en 5.	Openbare en bijzondere riolen, stoepen en openbare piscijnen	80
3 ^e	Afdeeling. — Verdeeling van drinkbaar water. — Pompen. — Openbare fonteinen	80
4 ^e	Afdeeling. — Verdeeling der gaz, openbare verlichting	81
5 ^e	Afdeeling. — Hallen en markten	82
6 ^e	Afdeeling. — Slachthuis	84
7 ^e	Afdeeling. — Vaarten en rivieren. — Ruiming. — Over- stroomingen	84
8 ^e	Afdeeling. — Kazernen	85
9 ^e	Afdeeling. — Opbouwing, herstelling, onderhoud en weder- opbouwing van gemeentegebouwen	85
10 ^e en 11 ^e	Afdeeling. — Opening van nieuwe markten en straten. — Onteigeningen.	85

12 ^e Afdeeling. — Ontwerpen van verfraaiing en gezondmaking.	86
13 ^e Afdeeling. — Openbare wandelingen. — Polwerken. — Kruidtuin	86
14 ^e Afdeeling. — Bijzondere gebouwen. — Toepassing der politie-reglementen op de gebouwen	86

TITEL XIII.

Nijverheid, koophandel en landbouw.

1 ^e Afdeeling. — Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Goedkeuringen. — Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuizen. — Onderzoeken de commodo en incommodo	87
2 ^e Afdeeling. — Koophandel. — Beweging der scheepvaart	80
3 ^e Afdeeling. — Openbaar vervoer, postwagens, ijzeren weg, brievenpost, enz.	90
4 ^e Afdeeling. — Jaar- en andere markten	92
5 ^e Afdeeling. — Tentoonstellingen en prijskampen van nijverheidsvoorwerpen, bestialen, voortbrengselen van hovingbouw, enz.	92
6 ^e Afdeeling. — Levensbehoefden. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. — Broodpegel. — Gemeentebakkerij en vleeschhouwerij. — Agentschap van levensbehoefden. — Middelprijs van het vleesch en van de bijzonderste eetwaren.	93
7 ^e en 8 ^e Afdeeling. — Rechtbank, kamer van koophandel, beurs. — Raad van werkrechtters	94
9 ^e Afdeeling. — Toestand des koophandels en der nijverheid, opschorsingen van betaling, bankbreuken	94
10 ^e Afdeeling. — Landbouw	94

TITEL XIV.

Verschillende voorwerpen.